

Handläggare
Carina FrommTill
Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd

Telefon: 08-508 051 78

Verksamhetsplan 2020 för Hässelby- Vällingby stadsdelsnämnd

Förslag till beslut

1. Stadsdelsnämnden fastställer verksamhetsplan för år 2020 enligt förvaltningens förslag och överlämnar den till kommunstyrelsen.
2. Stadsdelsnämnden fastställer resultatenheter enligt bilaga 1
3. Stadsdelsnämnden hemställer hos kommunstyrelsen om 222,1 mnkr i omslutningsförändringar.
4. Stadsdelsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering om 0,5 mnkr avseende medel för genomförande av åtgärder i enlighet med målet om en giftfri förskola.
5. Stadsdelsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering om 2,3 mnkr avseende medel för introduktionsförskola.
6. Stadsdelsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering om 5,4 mnkr avseende medel för aktivitetscentra.
7. Stadsdelsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering om 3,0 mnkr avseende medel för Tryggt mottagande i hemmet.
8. Stadsdelsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering om 2,0 mnkr avseende medel för skötsel av Grimsta naturreservat och Kyrkhamn.
9. Stadsdelsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering om 1,9 mnkr avseende medel för trygghetsskapande åtgärder.
10. Stadsdelsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om budgetjustering om 2,7 mnkr för avveckling av lokaler och tomgångshyror/förlorade hyresintäkter avseende avvecklingen av Skolörtens vård- och omsorgsboende.
11. Stadsdelsnämnden ansöker hos kommunstyrelsen om medel för kompetensutveckling om 3,9 mnkr.

**Hässelby-Vällingby
stadsdelsnämnd**

Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

08-508 051 78

carina.fromm@stockholm.se

stockholm.se

Innehållsförteckning

Inledning.....	5
1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla.....	8
1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort.....	10
1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i.....	13
1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige.....	17
1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet.....	21
1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande.....	32
2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt.....	36
2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv.....	36
2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov.....	37
2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet.....	38
2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangsstad med en stark besöksnäring.....	39
2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö.....	40
3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden.....	44
3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser.....	44
3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna.....	45
Uppföljning av ekonomi.....	51
Nämndens ekonomiska förutsättningar.....	51
Investeringar.....	59
Försäljningar av anläggningstillgångar.....	60
Resultatenheter.....	60
Verksamhetsprojekt (driftprojekt).....	60
Budgetjusteringar.....	60
Omslutningsförändringar.....	62
Medel för lokaländamål.....	63
Övriga ekonomiska redovisningar.....	63

Särskilda redovisningar.....	63
Agenda 2030.....	63
Systematiskt kvalitetsarbete.....	64
Övrigt.....	66

Bilagor

Bilaga 1: 2020 Blankettset SDN04

Bilaga 2: Kompetensförsörjningsplan 2020

Bilaga 3: Bilaga 3 - Plan för upphandling 2020 (1)

Bilaga 4: Bilaga 4 - Ansökan medel för introduktionsförskola (1)

Bilaga 5: Ansökan medel för aktivitetscenter 2020

Bilaga 6: Ansökan tryggt mottagande 2020

Bilaga 7: Ansökan medel trygghetsskapande åtgärder Maltesholmsbadet

Bilaga 8: Ansökan medel trygghetsskapande åtgärder parkleken Gulsippan

Bilaga 9: Ansökan medel trygghetsskapande åtgärder Ådalens plaskdamm

Bilaga 10: Ansökning kompetensutveckling - Liviagården

Bilaga 11: Ansökning kompetensutveckling 191112 demens

Bilaga 12: Ansökning kompetensutveckling beställarenheten äldreomsorg (003)

Bilaga 13: Ansökning kompetensutveckling Hässelby hemtjänst svenska

Bilaga 14: Ansökning kompetensutveckling Skolörten - Silviahemscertifiering

Bilaga 15: Ansökning kompetensutveckling Vällingby hemtjänst undersköterska demens

Bilaga 16: Ansökning kompetensutveckling Vällingby hemtjänst undersköterska

Bilaga 17: Ansökning kompetensutveckling Vällingby hemtjänst vårdbiträde

Bilaga 18: Ansökning kompetensutveckling Koppargården Silviahemscert

Bilaga 19: System för intern kontroll

Bilaga 20: Väsentlighets-och riskanalys och internkontrollplan 2020

Inledning

En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

För att människor ska vara självförsörjande ligger förvaltningens fokus på stärkt och strukturerad samverkan med aktörer inom och utanför staden. En integrationsstrategi med inspiration från Kanadas etableringsmodell genomförs. Arbetet med förvaltningens trygghetsråd fortsätter och uppdragen specificeras ytterligare utifrån Stockholms stads nya styrdokument. Förskoleverksamheten arbetar systematiskt utifrån de nationella målen i läroplanen och säkerställer kvalitet och trygghet för alla barn med god kompetensförsörjning och väl fungerande arbetsätt.

Verksamhetsåret 2020 blir startåret för en ny organisation inom socialtjänsten, med en avdelning för barn och unga samt en för vuxna. För att bland annat nå barn och unga i förebyggande syfte, stärka skyddsfaktorer och undvika mer omfattande insatser arbetar avdelningen för barn och unga med en ny modell som arbetats fram under 2019. Arbetet med att tidigt upptäcka signaler om våld och ge stöd, inklusive i familjer där hederskulturer upprätthålls fortsätter relationsvårdsteamet sitt arbete samtidigt som kompetensen stärks i alla verksamheter.

För att motverka ensamhet och förebygga ohälsa hos äldre fortsätter aktivitetscenter att ge tidigt socialt stöd. För att stärka kvalitet, delaktighet och trygghet för de äldre förstärks bland annat arbetet med genomförandeplaner.

En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Arbetet med företagsnätverk och samverkan med det lokala näringslivet omkring trygghetsfrågor fortsätter. Nya riktlinjer för transporter och tjänsteresor tas fram utifrån stadens nya miljöprogram. Miljömässigt bättre alternativ ersätter miljö- och hälsofarliga ämnen och källsortering och utsortering av matfall bidrar till resurseffektiva kretslopp.

En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Förvaltningen fortsätter och stärker arbetet med att säkerställa hög budgethållning i alla verksamheter. Förvaltningen arbetar systematiskt med chefskapet och det aktiva medarbetarskapet som förutsättningar för god kvalitet och goda resultat i alla verksamheter. För smarta och effektiva arbetsätt sker verksamhetsutveckling, med särskilt fokus på socialtjänst och äldreomsorg, utifrån ett systematiskt kvalitetsarbete. Kompetensen om upphandling och avtalshandling stärks.

Samverkan

För att tydliggöra och lyfta fram förvaltningens fokus på samverkan och samhandling finns ett eget nämndmål, 3.2.5 Förvaltningen är en attraktiv samverkanspartner, samtidigt som alla verksamheter förtydligar samverkansarbetet inom flera andra nämndmål. Stor vikt läggs på att samverkan ska ske strukturerat och resultatfokuserat och ska leda till handling.

Samverkan för en trygg och säker stad

Stadsdelsförvaltningen har en bred extern och intern samverkan i arbetet med att skapa ett tryggt och säkert stadsdelsnämndsområde genom Trygghetsrådet. I rådet ingår bland annat polis, brandförsvaret och andra förvaltningar inom staden som exempelvis utbildningsförvaltningen och trafikkontoret.

Samverkan för barn och unga

Förvaltningen fortsätter den väl utarbetade samverkan med regionen inom ramen för Barn i behov av särskilt stöd, BUS. Ytterligare samverkan sker mellan region, förskola och skola inom Stärkt tidigt stöd i samverkan, STIS, vilket inkluderar hembesöksprogrammet tillsammans med barnvårdscentraler. Förvaltningen har även lokala samverkansgrupper med fritidsverksamhet, fältassistenter, polis, socialtjänstens mottagningsgrupp och grundskolan. Under 2020 tas en handlingsplan för samverkan mellan skola och socialtjänst fram för att lyfta fram prioriterade samverkansområden.

För att bättre kunna möta olika behov hos barn och unga påbörjades under 2019 utvecklingen av ett tidigt socialt stöd. Utvecklingsarbetet fortsätter under 2020 i samverkan med Sveriges kommuner och regioner (SKR) och Uppdrag psykisk hälsa i Stockholms län. Inom ramen för detta projekt avser förvaltningen även att utveckla samverkan med Research Institutes of Sweden (RISE).

Samverkan för äldre

För de äldres trygghet och säkerhet samverkar både beställare och utförare med Region Stockholm, bland annat kring demens, hälso- och sjukvårdsfrågor och tryggt mottagande i hemmet. För att kunna bredda utbudet av fysiska, sociala och kulturella aktiviteter riktat till de äldre, samverkar den förebyggande verksamheten med såväl kyrkan som intresseorganisationer och ideella organisationer.

Samverkan för integration

För att stärka förvaltningens integrationssatsning och samhällsvägledningen för nyanlända sker samverkan med bland annat Syriska föreningen. Beroende på finansiering kommer förvaltningen även utveckla sin samverkan med flera andra aktörer i civilsamhället såsom Individuell Människohjälp (IM), Sensus Studieförbund, Asylrättscentrum med flera.

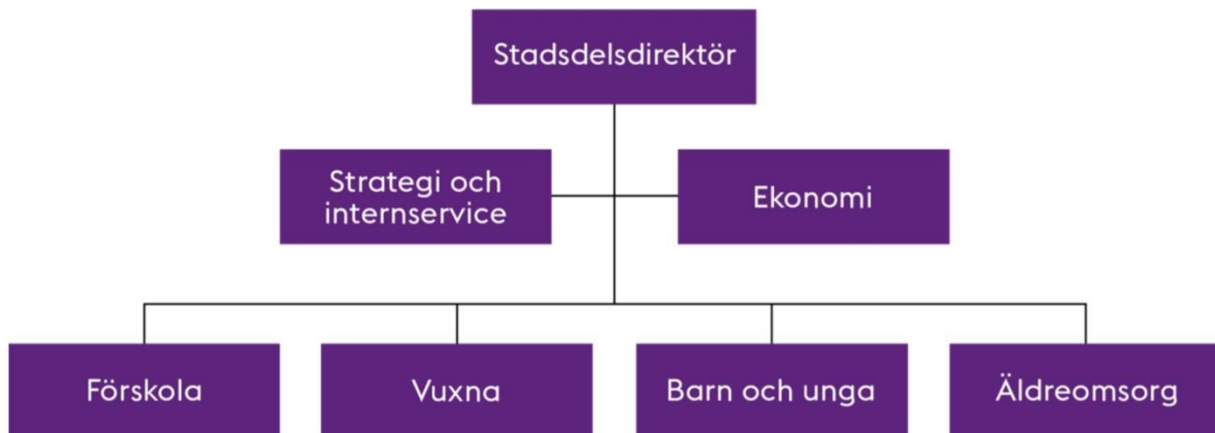
Under året utvecklas samverkan med arbetsmarknadsförvaltningen omkring nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.

Samverkan kring vuxna i behov av stöd och insatser

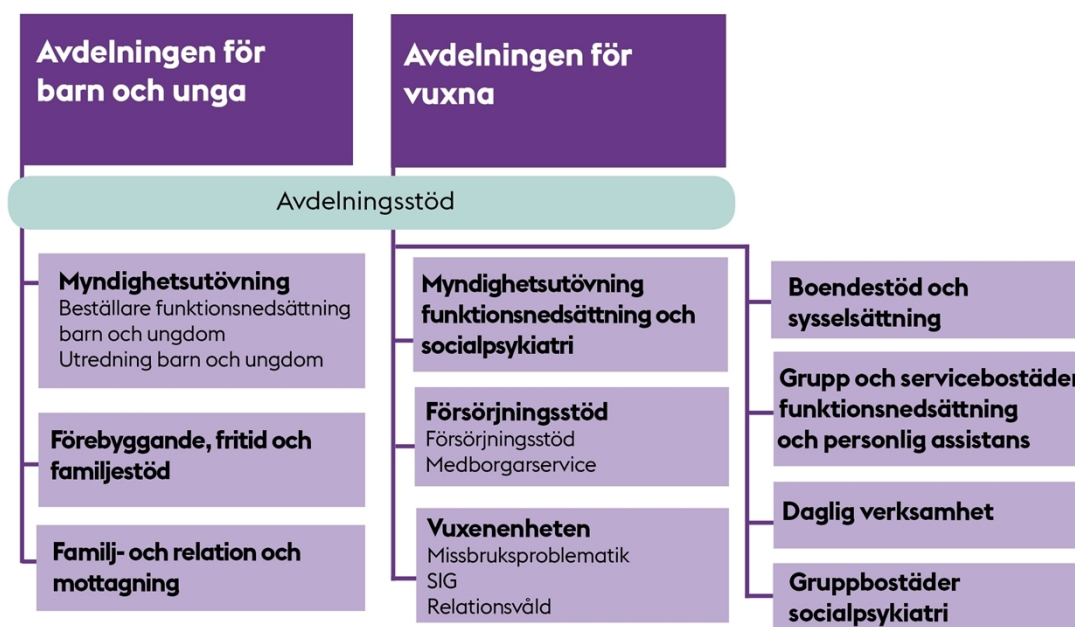
I samverkan med regionen utvecklas det förebyggande arbetet mot spelmissbruk och arbetssätt utvecklas vid missbruk och komplexa vårdbehov. Förvaltningen ser i samverkan med SHIS över möjligheten till genomgångsbostäder för våldsutsatta. Vidare ses stödet till anhöriga till personer i extrema våldsbejakande miljöer över i samverkan med andra förvaltningar i Stockholms stad.

Samverkan för etablering på arbetsmarknaden

För att sänka trösklarna till arbete för de grupper som står långt från arbetsmarknaden stärks samverkan och dialog med andra aktörer såsom jobbtorg, arbetsförmedlingen, civilsamhället och näringslivet. Samverkan med Brommapojkarna och arbetsmarknadsförvaltningen fortskrider i syfte att ge unga och unga vuxna samordnade insatser för snabbare etablering på arbetsmarknaden.

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltnings organisation

För att säkerställa att invånare möter en sammanhållen socialtjänst har verksamheten organiserats om i två avdelningar: Avdelningen för vuxna respektive avdelningen för barn och unga. Verksamheten för funktionsnedsättning och socialpsykiatri har delats och organiseras under de nya avdelningarna. Se organisationsskisser nedan. Den föreslagna organisationen möjliggör samlade resurser runt invånaren där insatser på olika nivåer hålls samman och där det finns enkla rutiner för medhandläggarskap. Den nya organisationen syftar till att säkerställa att invånare möter en sammanhållen socialtjänst där de får rätt stöd i rätt tid. Detta genom en kvalitativ och samordnad verksamhet med brukarperspektiv och budget i balans. Förslaget innebär också olika fokusområden för de olika avdelningarna. Fokus för avd. barn och ung är utveckling av samordnade tidiga insatser samt samhandling med skola. Avdelningen för vuxna ska fokusera på att utveckla arbetet med missbruk, bostad och integration. Båda avdelningar ska även bibehålla och utveckla insatser som är generella och förebyggande.

KF:s inriktningsmål:

1. En modern storstad med möjligheter och valfrihet för alla

Självförsörjning och etablering

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet bland annat genom att i samverkan med aktörer inom och utanför staden sänka trösklarna till arbete, med särskilt fokus på barnfamiljer, och förbättra möjligheterna till självförsörjning. En integrationssatsning med inspiration ur Kanadas etableringsmodell förväntas också bidra till måluppfyllelsen genom att stärka arbetet med nyanländas etablering i samhället. Ett besökscenter startas i samverkan med föreningar och ideella föreningar och tidigare invandrade utbildas och engageras som rådgivare.

Trygghet och säkerhet

Stadsdelsnämnden gynnar även stadens inriktningsmål genom att fortsätta arbetet med de etablerade strategiska och operativa trygghetsråden, samt platssamverkan om den fysiska miljön. Förvaltningens uppdrag för att öka trygghet och säkerhet i stadsdelsområdet utformas utifrån de nya styrdokument för Stockholms stad som fastställs under våren 2020. All planering och skötsel av stadsmiljön görs med utgångspunkt i trygghets- och säkerhetsaspekter för att skapa ett levande, tillgängligt och tryggt stadsdelsområde för alla.

För att ständigt öka människors förtroende för stadsdelsförvaltningen utvecklas tillgänglighet,

bemötande och kvalitet i alla verksamheter.

Den bästa förskolan

Genom att fortsätta att höja kvalitet och likvärdighet i förskolan utifrån de nationella målen i läroplanen medverkar stadsdelsnämnden till att staden uppnår inriktningsmålet. Stimulerande miljöer och digitala verktyg ger utrymme för barnens utforskning och eget skapande. Samspelet mellan förskola och hem är betydelsefullt för den upplevda tryggheten liksom för barnets utveckling och vårdnadshavare erbjuds olika former av sammankomster och dialoger. En god kompetensförsörjning tryggas genom att olika utbildningssatsningar erbjuds till förskollärare och barnskötare.

Förvaltningen prioriterar flickors och pojkars språkutveckling, vilket innefattar stöd till flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska.

Stöd och insatser i tid och av hög kvalitet

För att stärka barns och ungas skyddsfaktorer såsom bristande nätverk, föräldrar med missbruk eller psykisk ohälsa med mera, utvecklas arbetet med det förebyggande och tidiga stödet, vilket bidrar till stadens inriktningsmål. För att möjliggöra en likställig och tidig samverkan mellan socialtjänst och skola arbetar förvaltningen utifrån en handlingsplan med gemensamma aktiviteter. Barn i förskolan med särskilda behov får tidiga och riktade insatser och anpassningar som är forsknings- och evidensbaserade. Förskolorna deltar i socialtjänstens förebyggande arbete och fler förskollärare leder familjestödsgrupper.

Stadsdelsnämnden medverkar även till stadens inriktningsmål genom att utveckla mer samordnade insatser såväl inom förvaltningen som tillsammans med skola och region. I de fall då både föräldrar och barn har behov av stöd arbetar verksamheten med familjeorienterade arbetssätt.

Arbetet som bedrivs av förvaltningens relationsvårdsteam gynnar inriktningsmålet genom att i ett tidigt skede nå och ge stöd till våldsutsatta och våldsutövare. Medarbetarnas kompetens i att tidigt upptäcka signaler på våld hos alla målgrupper, inklusive familjer där en hederskultur upprätthålls och människor med funktionsnedsättning, stärks kontinuerligt. För att människor med missbruksproblematik ska ha rätt stöd och vård vidareutvecklas samverkansstrukturerna mellan förvaltningen och regionen. För hållbara boendelösningar för alla ges samhällsvägledning och information och det vråkningsförebyggande arbetet fortsätter med särskilt fokus på barnfamiljer.

För att stärka känslan av trygghet och delaktighet hos människor med funktionsnedsättning skapas förståelse för hur processen med att ansöka, utreda och besluta går till och genomförandeplanen utformas tillsammans med individen.

De äldres tillvaro

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet genom att höja kvaliteten i insatserna och den upplevda tryggheten hos de äldre. För att motverka ensamhet och förebygga ohälsa erbjuds de äldre tidigt socialt stöd inom förvaltningens aktivitetscenter. För en ständig kvalitetshöjning inom äldreomsorgen är medarbetarnas kompetens central varför kompetensutveckling sker kontinuerligt. För att äldre ska få ett tryggt mottagande i hemmet efter sjukhusvistelse anpassas arbetssätt enligt Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård. För att säkerställa trygghet och delaktighet hos den äldre utvecklas kvaliteten i arbetet med genomförandeplaner.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.1 I Stockholm är människor självförsörjande och vägen till arbete och svenskkunskaper är kort

Människor är självförsörjande

För att sänka trösklarna till arbete stärks samverkan och dialog med bland annat jobbtorg, arbetsförmedlingen, civilsamhället och näringslivet. Barnfamiljer, människor med försörjningsstöd på grund av långvarig sjukskrivning samt kvinnor som står långt ifrån arbetsmarknaden är särskilt prioriterade grupper. För att minska risken för framtida behov av försörjningsstöd vidareutvecklas det motiverande individuella stödet.

Nyanlända är etablerade

För att stärka arbetet med nyanländas integration och etablering i samhället gör förvaltningen en integrationssatsning med inspiration ur Kanadas framgångsfaktorer. I samverkan med föreningar, ideella organisationer med flera aktörer i civilsamhället startar förvaltningen ett besökscenter för nyanlända i Vällingby. Med stöd från bland annat tidigare invandrade rådgivare, som kommit längre i sin etablering, och utifrån egna resurser kommer nyanlända snabbare igång med arbetsökande, studier, att söka bostad etcetera. För att nyanlända barn ska ha tillgång till pedagogisk verksamhet innan ordinarie förskola och för att erbjuda föräldrarna samhällsintroduktion utökas introduktionsförskolans verksamhet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn som lever i familjer som har ekonomiskt bistånd	3,2 %	2,7 %	Tertial
Andel personer som har ekonomiskt bistånd i förhållande till befolkningen	2,15 %	1,5 %	Tertial
Andel vuxna med långvarigt ekonomiskt bistånd jämfört med samtliga vuxna invånare	1,4 %	1,0 %	Tertial
Antal aspiranter som fått Stockholmsjobb	20 st	800 st	Tertial
Antal tillhandahållna platser för feriejobb	700 st	Tas fram av nämnd	Tertial
Antal tillhandahållna platser för Stockholmsjobb	20 st	Tas fram av nämnd	Tertial
Antal tillhandahållna praktikplatser för högskolestuderande samt platser för verksamhetsförlagd utbildning	60	Tas fram av nämnd	Tertial
Antal ungdomar som fått feriejobb i stadens regi	950 st	9 000 st	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetsmarknadsnämnden i samarbete med stadsdelsnämnderna ska utveckla ett arbetssätt för att nå nyanlända som inte ingår i etableringsprogrammet.	2020-01-01	2020-12-31
Arbetsmarknadsnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna utveckla feriejobb och Stockholmsjobb med målet att fler kan bidra till stadens utbud av arbetsmarknadsinsatser.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.1.1 Människor är självförsörjande

Beskrivning

För att sänka trösklarna till arbete för de grupper som står långt från arbetsmarknaden stärks samverkan och dialog med andra aktörer såsom jobbtorg, arbetsförmedlingen, civilsamhället och näringslivet. Barnfamiljer, människor med försörjningsstöd på grund av sjukskrivning eller av sociala eller medicinska skäl samt kvinnor som står långt från arbetsmarknaden är särskilt prioriterade grupper. Även nyanlända invånare ska i högre grad komma ut i arbete eller studier direkt efter etableringsperioden och därmed bli självförsörjande, detta arbete beskrivs närmare i nämndmål 1.1.2 Nyanlända är etablerade. En utvecklad samverkan med ovan nämnda aktörer bidrar också till förbättrade möjligheter för människor med funktionsnedsättning, som idag står utanför arbetsmarknaden, att närma sig arbetsmarknaden.

För att minska risken för framtida behov av försörjningsstöd utvecklas det motiverande individuella stödet vidare med särskilt fokus på unga vuxna som varken arbetar eller studerar.

Förväntat resultat

Andelen barn som lever i familjer med försörjningsstöd samt andelen unga vuxna med försörjningsstöd minskar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel kvinnor med långvarigt ekonomiskt bistånd i förhållande till samtliga vuxna kvinnor i befolkningen	1,5 %		Tertial
Andel unga vuxna 18-24 år med ekonomiskt bistånd i förhållande till samtliga unga vuxna 18-24 år i befolkningen	1,9 %		Tertial

Nämndmål:

1.1.2 Nyanlända är etablerade

Beskrivning

Nyanländas integration och snabba etablering i samhället har hög prioritet. För att ge nyanlända kunskap om det svenska samhället bjuds de in till samhällsvägledning på individ- och gruppnivå. Samhällsvägledningen sker bland annat på förvaltningens medborgarkontor.

För att stärka etableringsarbetet har förvaltningen initierat en integrationssatsning som hämtar inspiration ur Kanadas framgångsrika etableringsmodell. Modellen pekar på fyra tydliga framgångsfaktorer: att civilsamhället har en central roll, att individer och organisationer med bakgrund och förankring hos personer som själva invandrat levererar bättre service till nyanlända, ett holistiskt angreppssätt ("allt under ett tak") samt offentlig finansiering, samordning och partnerskap.

För att samla "allt under ett tak" startar förvaltningen ett besökscenter för nyanlända i Vällingby som samlokaliseras med fritidsgården och medborgarkontoret. Syftet är att nyanlända, med stöd av rådgivare och utifrån egna resurser, snabbare ska komma igång med att söka arbete, påbörja studier, söka bostad med mera. För att besökscentret genom

nätverksbyggande ska bidra till att påskynda nyanländas etablering och språkutveckling har förvaltningen, i samverkan med Syriska föreningen, fått utvecklingsmedel från Länsstyrelsen. Med hjälp av medlen drivs ett projekt med syfte att på ett systematiskt sätt länka nyanlända till föreningslivet, förvaltningens och stadens olika öppna verksamheter och projekt.

För att stärka integrationssatsningen ytterligare arbetar förvaltningen strategiskt för att upprätta samverkansformer med civilsamhället som underlättar för föreningar och engagerade invånare, både etablerade och nyanlända, att bidra i det lokala integrationsarbetet. I etableringssatsningen engageras tidigare invandrade människor som kommit längre i sin etablering, vilket enligt erfarenheter från exempelvis Kanada bidrar till goda resultat.

För att nyanlända barn ska ha tillgång till pedagogisk verksamhet innan de börjar på ordinarie förskola samt för att föräldrarna ska ha möjlighet till samhällsintroduktion och enkel undervisning i svenska, utökas introduktionsförskolans verksamhet. Introduktionsförskolan är en del av den öppna förskolan och vänder sig till nyanlända föräldrar med barn som inte är inskrivna i förskola. Förvaltningen verkar för att nyanlända föräldrar tidigt får information om anmälan till förskolan.

Förvaltningen medverkar i Integrationspakten, där Stockholms stad tillsammans med arbetsgivare från näringslivet, övrig offentlig sektor och andra organisationer jobbar för en mer inkluderande arbetsmarknad, för att dra nytta av den på lokal nivå. För att erbjuda erbjuda nyanlända arbetslivserfarenhet, och använda nyanlända som en resurs i förvaltningens verksamheter, prioriteras det strategiska arbetet med stockholmsjobb och extratjänster.

Nyanlända föräldrar fortsätter att erbjudas "föräldraskap i Sverige", som är föräldraträffar utifrån ett samhällsorienterat program för utrikesfödda familjer. Föräldraträffar anordnas i samverkan mellan medborgarservice, introduktionsförskola/öppen förskola och föräldrarådgivning.

Förväntat resultat

Nyanlända anser att deras etablering har påskyndats genom den rådgivning de fått vid besökscenter. Tidigare nyanlända utbildas till frivilligrådgivare för att påskynda den egna etableringen. Introduktionsförskolans verksamhet är välbesökt och fler barn skrivs in i ordinarie förskoleverksamhet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel nyanlända, av de som har kommit till besökscenter, som anser att stödet från rådgivare har påskyndat deras etablering i svenska samhället.	70 %		År
Antal nyanlända som har utbildats till frivilligrådgivare	10		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Antal besökare på introduktionsförskolan ökar.	2020-01-01	2020-12-31
Introduktionsförskolans verksamhet utökas.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.2. Stockholm är en trygg, säker och välskött stad att bo och vistas i

Trygghet och säkerhet

Utifrån nya styrdokument som fastställs av Stockholms stad under våren 2020 tar förvaltningen fram en lokal överenskommelse där förvaltningen och lokalpolisområdet beskriver det lokala arbetet utifrån prioriterade områden. Genomförandet av förvaltningens uppdrag utformas utifrån de program och den strategi som beslutas samt den lokala överenskommelsen, och redovisas i tertialrapport 1 2020.

Arbetet med förvaltningens strategiska och operativa trygghetsråd fortsätter liksom platssamverkan om den fysiska miljön på bland annat Hässelby torg och i tunnelbanehallen. För att öka människors kännedom om det trygghetsarbete som bedrivs utvecklas kommunikationen i samverkan med polisen.

Planering och skötsel av stadsmiljön

Park- och naturområden är en del av stadsdelsområdets offentliga rum som kopplar ihop stadsdelarna och som bidrar till ett levande, tillgängligt och tryggt stadsdelsområde för alla. Park- och naturområden har hög kvalitet och svarar mot olika typer av behov. Barn-, äldre-, jämställdhets-, trygghets- och tillgänglighetsperspektiven beaktas i all planering av stadsmiljön och invånarna är delaktiga kring utvecklingen av park- och naturområden.

Trygghetsinspektioner, med fokus på otrygga och otillgängliga platser inom stadsdelsområdets park- och naturområden, genomförs som ett komplement till de trygghetsvandringar som sedan tidigare utförs i stadsmiljön tillsammans med polismyndigheten, trafikkontoret, fastighetsägarföreningen och berörda fastighetsägare. Prioriteringar av trygghetsskapande åtgärder som exempelvis belysningsförbättringar och slyröjningar utgår från trygghetsinventeringar och synpunkter från invånare.

Förtroendet för förvaltningen

För att öka förtroendet för förvaltningen utvecklas tillgänglighet och bemötande kontinuerligt. Eftersom förtroendet är beroende av kvaliteten i det stöd och de insatser som levereras bidrar även förvaltningens stärkta kvalitetsledningsarbete till ett ökat förtroende

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel stockholmare som upplever trygghet i den stadsdel där man bor	77 %	77 %	År
Andel ungdomar som i stockholmsevenkäten uppger att de inte blivit utsatta för hot och våld	91 %	Fastställs 2020	År
Stockholmarnas nöjdhet med renhållning och städning	71 %	71 %	År
Stockholmarnas nöjdhet med skötsel av park och grönområden	71 %	71 %	År
Stockholmarnas nöjdhet med stadsmiljön	80 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna samt socialnämnden, utbildningsnämnden, arbetsmarknadsnämnden, idrottsnämnden och kulturnämnden i arbetet med att revidera handlingsplanerna mot våldsbejakande extremism som ska innehålla lokala lägesbilder och beslutade aktiviteter.	2020-01-01	2020-12-31
Trafiknämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram en handlingsplan för att minska klotter i staden samt, om möjligt, samverka med privata fastighetsägare.	2020-01-01	2020-12-31
Trafiknämnden ska ta fram en nämndövergripande handlingsplan för att samordna, upprätthålla och innovativt utveckla stadens arbete med skadedjursbekämpning. Arbetet sker i samarbete med fastighetsnämnden, stadsdelsnämnderna, AB Svenska Bostäder, AB Familjebostäder, AB Stockholmshem, Stockholms Hamn AB och Stockholm Vatten och Avfall.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.2.1 Hässelby-Vällingby är säkert och tryggt

Beskrivning

Under våren 2020 tar Stockholms stad fram nya styrdokument som har betydelse för förvaltningens trygghets- och säkerhetsarbete. I slutet av 2019 beslutades om en ny övergripande samverkansöverenskommelse mellan Stockholm stad och polisregion Stockholm. I överenskommelsen prioriteras 10 samverkansområden: Riktat arbete mot avgränsade platser och utsatta område; unga i risk för kriminalitet; avhopparverksamhet för kriminella; arbetet mot våldsbejakande extremism, särskilt utsatta och sårbara brottsoffer; otillåten påverkan; skolan som brottsplats; otillåtna bosättningar samt ordningsvakter. Utifrån centralt fastställd tidplan tar förvaltningen fram en lokal överenskommelse, där förvaltningen och lokalpolisområdet beskriver hur arbetet med de prioriterade områdena ska bedrivas utifrån en lokal lägesbild.

Stockholms stads kommunfullmäktige beslutar i början av 2020 om ett nytt säkerhetsprogram respektive trygghetsprogram som ersätter de tidigare programmen. Säkerhetsprogrammet beskriver stadens uppdrag lokalt respektive centralt i händelser av olika allvarlighetsgrad. Ett nytt och viktigt avsnitt rör stadens roll i det civila försvaret vilket utgår ifrån riksdagens beslut 2015 om att återuppta planeringen för ett modernt totalförsvar. Kommunfullmäktige beslutar även om en strategi för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna dras in i kriminalitet.

Genomförandet av förvaltningens uppdrag utformas utifrån de program och den strategi som kommunfullmäktige beslutar om samt utifrån den lokala överenskommelsen med polisen, och kommer att redovisas i tertialrapport 1 2020.

Arbetet med förvaltningens strategiska och operativa trygghetsråd fortsätter. De viktigaste målsättningarna för trygghetsrådets arbete under 2020 är att ungdomar har en trygg fritid, att förskolan och skolan har en central roll i trygghetsarbetet, att offentliga platser är trygga och välskötta samt fria från drogmissbruk och försäljning av droger, samt att invånarna har förtroende för myndigheter.

Platssamverkan om den fysiska miljön på Hässelby torg, i tunnelbanehallen och garaget

fortsätter med deltagare från stadsdelsförvaltningen, fastighetsägare, trafikkontoret, SL, MTR, polisen med flera. Arbetet omfattar bland annat synliga trygghetsförbättrande åtgärder, exempelvis genom samordning av de olika aktörernas klottersanering och renhållning av torget, minskat häng i tunnelbanehallen, plankningssäkra spärrar i tunnelbanan, ökad tillsyn av torghandeln samt ökat deltagande av butikerna runt torget. Hässelby torg byggs om i etapper under åren 2020-2022, med start mars/april 2020, vilket påverkar platsamverkans planering och prioritering av insatser.

Förvaltningen utvecklar i samverkan med polisen den externa kommunikationen kring det trygghetsarbete som genomförs inom stadsdelsområdet. En kommunikationsplan tas fram med målet att öka invånarens kännedom om det trygghetsarbete som pågår.

Förväntat resultat

Den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet ökar genom samverkan kring såväl långsiktiga och förebyggande som akuta och riktade insatser. Förvaltningen har beredskap för att förutse, förebygga, motstå och vid behov hantera oönskade händelser inom säkerhet och trygghet. Andel människor som upplever trygghet i den stadsdel där de bor samt andelen som inte upplever diskriminering ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel ungdomar som upplever ordningsproblem i bostadsområdet	32 %		År
Oro för våld eller överfall i den offentliga miljön	12 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Genomföra övning i krishantering	2020-01-01	2020-10-31
Tillsammans med polisen ta fram en lokal samverkansöverenskommelse inklusive handlingsplan.	2020-01-01	2020-06-30
Undersöka fler möjliga platser för de kommunala ordningsvakterna	2020-01-01	2020-12-31
Uppdatering av handlingsplanen mot våldsbejakande extremism.	2020-01-01	2020-03-31
Översyn av förvaltningens krisplan	2020-01-01	2020-02-29

Nämndmål:

1.2.2 Trygghetsaspekterna genomsyrar all planering och skötsel av stadsmiljön.

Beskrivning

Boende och besökare har god tillgång till park- och naturområden samt bad med höga rekreativvärden. Park- och naturområden är en del av stadsdelsområdets offentliga rum som kopplar ihop stadsdelarna och som bidrar till ett levande, tillgängligt och tryggt stadsdelsområde för alla. Park- och naturområden har hög kvalitet och svarar mot olika typer av behov. Barn-, äldre-, jämställdhets-, trygghets- och tillgänglighetsperspektiven beaktas i all planering av stadsmiljön och invånarna är delaktiga kring utvecklingen av park- och naturområden. Det gäller såväl större projekt som drivs i samverkan med stadens fackförvaltningar som i den dagliga skötseln.

För att säkerställa att större projekt bidrar till ökad trygghet är det förvaltningens ansvar att i processen lyfta in den lokala kännedomen om stadsmiljön. Planering, utveckling och drift av parker, promenadstråk och bad främjar livskvalitet och hälsa genom att underlätta för sociala aktiviteter och utomhusvistelse. Ett av 2020 års större projekt är den fortsatta upprustningen av Ormängstorget med intilliggande parkstråk och Hässelby torg. Melonparken utvecklas till en ny stadsdelspark och trygghetsfaktorn är avgörande i upprustningen. Syftet är att göra parken till en välbesökt, trygg plats som binder ihop Hässelby gård, Hässelby strand och Hässelby villastad. Upprustningen av parkområdet Udden vid Strandliden slutförs, insatserna på Udden handlar till stor del om att aktivera platsen och höja trygghetskänslan. Efter tidigare slyröjningar renoveras platsen med utgångspunkt från originalritningarna. Gatstensbeläggningen läggs om för att öka tillgängligheten, parksoffor och skräpkorgar placeras ut och belysning förnyas.

Trygghetsinspektioner med fokus på otrygga och otillgängliga platser inom stadsdelsområdets park- och naturområden genomförs som ett komplement till de trygghetsvandringar som sedan tidigare utförs i stadsmiljön tillsammans med polismyndigheten, trafikkontoret, fastighetsägarföreningen och berörda fastighetsägare. Med utgångspunkt i trygghetsinventeringar och synpunkter från invånare görs prioriteringar av trygghetsskapande åtgärder som belysningsförbättringar och slyröjningar. Förvaltningen ansöker om trygghetsmedel för trygghetskapande åtgärder avseende anläggning av utomhusgym inom parkleken Gulsippan samt vid Maltesholmsbadet. Trygghetsmedel söks också för installation av rörelseaktiverad belysning samt ljudlarm vid Ådalens plaskdamm. I dessa områden finns ett stort behov av att genom en positiv platsaktivering skapa trygga och tillgängliga vistelsemiljöer under fler av dygnets timmar.

Klotter bidrar till den upplevda otryggheten hos invånare, därför råder nolltolerans för klotter vid förvaltningens lokaler. Förvaltningen lyfter också behovet av klottersanering till samverkansparter som fastighetsägare och näringsidkare.

Förväntat resultat

Andelen invånare som är nöjda med skötseln av park- och naturområden. Den upplevda tryggheten i stadsdelsområdet ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Fortsatt upprustning av Ormängstorget med intilliggande parkstråk samt Hässelby torg.	2020-01-01	2020-12-31
Tidsplan för upplägg av trygghetsinspektioner i park- och naturområden upprättas.	2020-01-01	2020-03-31
Upphandling av ny entreprenad för parkskötsel, barmarksrenhållning och vinterväghållning.	2020-01-01	2020-10-31
Upprustning av parkområdet Udden vid Strandliden.	2020-01-01	2020-12-31
Utomhusgym iordningställs inom parkleken Gulsippan samt vid Maltesholmsbadet.	2020-01-01	2020-12-31
Utveckla Melonparken till en ny stadsdelspark.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.2.3 Människor har förtroende för stadsdelsförvaltningen

Beskrivning

Hög tillgänglighet, gott bemötande och tydlig kommunikation är förutsättningar för att människor ska ha förtroende för stadsdelsförvaltningen. Tillgängligheten i verksamheterna är hög och tillgänglighetshinder minimeras. Bemötandet är gott oavsett exempelvis kön eller könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, utbildningsbakgrund, funktionsnedsättning eller ålder.

En viktig grund för människors förtroende för stadsdelsförvaltningen är kvaliteten i de insatser och det stöd som ges av verksamheterna. För att ständigt öka förtroendet för förvaltningens verksamheter stärks det systematiska kvalitetsarbetet och kvalitetsledningssystemen utvecklas. En effektiv hantering av synpunkter och klagomål, med fokus på åtgärder och återkoppling, är också en viktig del av det systematiska kvalitetsarbetet och för förtroendet för förvaltningen. Läs mer om arbetet under nämndmål 3.2.6. Förvaltningen har smarta och effektiva arbetsätt.

Förväntat resultat

Invånarnas förtroende för stadsdelsförvaltningen ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel invånare som har förtroende för stadsdelsförvaltningen	80 %		År

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.3. I Stockholm når barn sin fulla potential då Stockholms skolor och förskolor är de bästa i Sverige

En förskola med hög kvalitet

Flickor och pojkar erbjuds en likvärdig och jämställd förskola som är trygg och håller hög pedagogisk kvalitet. För att öka kvaliteten och likvärdigheten i förskolan prioriterar förvaltningen det systematiska kvalitetsarbetet utifrån de nationella målen i läroplanen. Genom att barnen får tillgång till stimulerande miljöer och olika digitala verktyg ges stort utrymme för utforskning och eget skapande. För att öka och utveckla barnens kunskap om och förståelse för hållbar utveckling ges möjlighet för reflektion om hur människors olika val kan påverka. I förskolan serveras en klimatsmart och hälsosam kost.

Samspelet mellan förskola och hem är en betydelsefull faktor för den upplevda tryggheten och barnets utveckling. För att förmedla förskolans arbete och främja delaktighet erbjuds vårdnadshavare olika former av sammankomster och dialoger. Genom att barnkonventionen genomsyrar verksamheten är barnens rättigheter alltid prioriterade.

Förvaltningen samverkar för att barnens övergång från förskola till skola ska vara trygg. Staden tryggar en god kompetensförsörjning genom att erbjuda olika utbildningssatsningar till förskollärare och barnskötare.

Barn utvecklar sitt svenska språk

Förvaltningen prioriterar flickor och pojkars språkutveckling i syfte att skapa en god grund för framtida skolresultat. I det språkutvecklande arbetet ingår även att stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska. Genom ett fortsatt samarbete med biblioteken har samtliga förskolor tillgång till läsombud.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel legitimerade förskollärare av totalt antal anställda (årsarbetare)	32 %	32 %	Tertial
Andel nöjda föräldrar till barn i förskolan	90 %	90 %	År
Antal barn per grupp	16	16	Tertial
Antal förskolebarn per anställd (årsarbetare)	4,9	4,9	Tertial
Kvalitetsindikator - Självvärdering utifrån läroplansuppdraget	3,6	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att alla förskolor har en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse under förskoledagen	2020-01-01	2020-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna genomföra en översyn av stadens köhandläggning inom verksamhetsområde förskola med syfte att säkerställa likställighet	2020-01-01	2020-12-31
Utbildningsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda efterfrågan av förskoleverksamhet för förvaltningsområdet meänkieli och samiska i samråd med berörda nationella minoriteter	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.3.1 Barn deltar i en förskola med hög kvalitet

Beskrivning

Flickor och pojkar deltar i en likvärdig och jämställd förskola som är trygg, säker och håller hög pedagogisk kvalitet. För att öka likvärdigheten och kvaliteten är det systematiska kvalitetsarbetet utifrån de nationella målen i läroplan för förskolan prioriterat. Där ingår bland annat språkutveckling, naturvetenskap, matematik, lek men också normer och värden samt barns delaktighet och inflytande.

Barnen har tillgång till stimulerande miljöer där de kan experimentera och utforska samt ta del av olika digitala verktyg och arbetsätt. De erbjuds möjligheter att ta del av professionella kulturaktiviteter och det egna skapandet får stort utrymme liksom leken. Fysiska aktiviteter och utevistelse är dagliga inslag i verksamheten och de serveras god, hälsosam och klimatsmart kost enligt stadens framtagna strategi.

Samspelet mellan förskola och hem är viktigt för den upplevda tryggheten och barnens utveckling. För att främja delaktighet samt förmedla vad förskolan gör för att stödja det enskilda barnets utveckling och lärande erbjuds vårdnadshavare olika former av dialog och sammankomster. I enlighet med läroplanen bedrivs ett normkritiskt arbete för jämställdhet och mot diskriminering. Respekten för mänskliga rättigheter och särskilt barns rättigheter

utifrån barnkonventionen är levande i verksamheten. En positiv framtidstro präglar verksamheten och ger barnen möjlighet att tillägna sig ett varsamt förhållningssätt till sin omgivande miljö och naturen. Barnen ges också möjlighet att utveckla kunskaper om hur olika val människor gör kan bidra till en hållbar utveckling.

Förskola och skola samverkar så att barnens övergång till förskoleklassen blir trygg.

Förskoleenheternas organisation och storlek ses över under året och den lokala handlingsplanen för förbättrad arbetsmiljö för förskolans medarbetare implementeras i verksamheten. Insatser för att stärka förskollärares och förskolerektorernas ledarskap är bland annat avgörande för att upprätthålla den pedagogiska kvaliteten. Läs mer om handlingsplanen under nämndmål 3.2.1 Medarbetare bidrar till utveckling av den egna verksamheten. Arbetet med att säkerställa kvaliteten genom verktyget webbaserad kvalitetsindikator (WKI) intensifieras och bedömningskompetensen ökar.

I syfte att trygga en god kompetensförsörjning ger staden ersättning för studier såsom grundutbildning till barnskötare via Midsommarkransens gymnasium, erfarenhetsbaserad förskollärarytutbildning samt magister/master-studier inom förskoledidaktik. Andra satsningar är ”Spången” – en yrkesutbildning till barnskötare med fokus på svenska språket, samt en fördjupningsutbildning för barnskötare som varit yrkesverksamma under lång tid. Ur rekryteringssynpunkt är den verksamhetsförlagda utbildningen för förskollärare och specialpedagoger viktig och förskolorna tar emot cirka 80 studeranden/år fördelat på olika enheter. Förvaltningen samarbetar med Midsommarkransens gymnasium i projektet ”Pedagogik- college. Det är ett gymnasieprogram som syftar till att utbilda barnskötare som också ska kunna studera vidare till förskollärare. Erfarna barnskötare har utbildats till handledare och tar emot eleverna under deras arbetsplatslärande (APL).

Förväntat resultat

Barnen möter förskollärlärd undervisning utifrån läroplanens alla målområden. Förskolorna når minst grundläggande nivå 3 inom kvalitetsindikatorn/självvärderingens delområden naturvetenskap och teknik, matematik, skapande verksamhet och pedagogisk miljö.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel föräldrar som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sin förståelse för naturvetenskapliga fenomen	84 %		År
Andel föräldrar som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt matematiska tänkande.	80 %		År
Andel föräldrar som upplever att deras barn uppmuntras till fysiska aktiviteter.	81 %		År
Andel föräldrar som upplever att förskolans miljö uppmuntrar till lek, utveckling och lärande.	85 %		År
Andel föräldrar som är nöjda med samverkan mellan förskola och hem.	81 %		År
Andel tillsvidareanställda medarbetare, anställda som barnskötare, som har relevant grundutbildning.	95 %		Tertial
Andel vegetariska luncher.	40 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barnen deltar efter förmåga på utvecklingssamtal.	2020-01-01	2020-12-31
Barnkonventionen uppmärksammas den 20 november genom en ljusmanifestation	2020-01-01	2020-11-30
Barnskötare med en äldre utbildning genomgår fördjupningsutbildning om förskolans uppdrag.	2020-01-01	2020-12-31
Bedömningskompetensen i verktyget WKI, webb-baserad kvalitetsindikator ökar hos arbetslagen och rektorer.	2020-01-01	2020-12-31
Föreläsning för förskolans medarbetare om maskulinitetsnormer den 14 och 16 april.	2020-01-01	2020-04-30
Förskolans dag firas 14 maj.	2020-05-01	2020-05-31
Förskollärare och barnskötare ökar sin och barnens digitala kompetens bland annat genom Digitalstudion och Mediotekets insatser.	2020-01-01	2020-12-31
Förskolorna ansöker om att erhålla Skolverkets certifiering "Hållbar skola."	2020-01-01	2020-12-31
Medarbetare registrerar sina kompetenser i verktyget KOLL och rektorer använder verktyget för att göra relevanta insatser.	2020-01-01	2020-12-31
Tidplanen i den lokala handlingsplanen för övergång mellan förskola-skola följs.	2020-01-01	2020-12-31
Utvecklingsdag den 27 oktober för all pedagogisk personal med fokus på undervisning och lekens betydelse för barns utveckling.	2020-10-01	2020-12-31
Varje förskola tar fram en strategi för att öka barns fysiska aktivitet och rörelse samt utevistelse.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.3.2 Barn i förskolan utvecklar sitt svenska språk.

Beskrivning

Förskolebarnens språkutveckling är ett prioriterat område och i syfte att skapa en god grund för framtida skolresultat använder förskolorna Skolverkets olika former av stödmaterial. Barnens fonologiska medvetenhet utvecklas genom olika former av systematisk och regelbunden språkträning. "Före Bornholmsmodellen - språklekar för förskolan" är en sådan forskningsbaserad metod som används i verksamheten. Barnens läs- och skrivutveckling stärks också genom ett fortsatt samarbete med biblioteken, bland annat genom läsombuden som finns på varje förskola.

En viktig uppgift i förskolans språkutvecklande arbete är att stödja flerspråkighet hos barn med annat modersmål än svenska liksom för barn med funktionsnedsättning. Barnen har tillgång till inläsningstjänsten UGGLO, ett digitalt bibliotek där det finns inlästa böcker på svenska och cirka 50 andra språk. Många böcker finns också med kompletterande kommunikation som tecken som stöd. Medarbetarna genomgår utbildning i flerspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling och förskoleavdelningens stödteam utökas med en logoped för att tidigt upptäcka barn med språksvårigheter samt för utbildning av medarbetare.

Förväntat resultat

Barnen utvecklar ett rikt språk genom förskolornas språkutvecklande arbete. Barnens fonologiska medvetenhet utvecklas genom evidens- och forskningsbaserade modeller.

Förskolorna når minst grundläggande nivå 3 inom kvalitetsindikatorns/självvärderingens delområde språk och kommunikation.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel föräldrar som upplever att deras barn uppmuntras till att utveckla sitt språk.	82 %		År
Antal förskollärare och barnskötare som genomgått utbildning i flerspråkiga barns språk- och kunskapsutveckling	50 st		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolorna arbetar med Skolverkets moduler i "Läsflytet".	2020-01-01	2020-12-31
Högläsning och fonologisk språkträning genomförs systematiskt och regelbundet.	2020-01-01	2020-12-31
Inläsningstjänsten UGGLO används på alla förskolor.	2020-01-01	2020-12-31
Språkinventering görs enligt rutin.	2020-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.4. I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet

Barn och unga får förebyggande och tidigt stöd

För att stärka barns och ungas skyddsfaktorer, såsom bristande nätverk, föräldrar med missbruk eller psykisk ohälsa med mera, utvecklas arbetet med det förebyggande och tidiga stödet. Med ett förebyggande stöd i form av bland annat uppsökande fältarbete, föräldrarådgivning, skolsociala team samt råd- och stödsamtal kan allvarigare problematik och behov av omfattande insatser förhindras.

För att bidra till en meningsfull fritid som en skyddsfaktor arbetar förvaltningen med att öka antalet ledarledda fritidsaktiviteter i samverkan med lokala föreningar och andra förvaltningar inom staden.

För att möjliggöra en likställig och tidigare samverkan mellan socialtjänst och skola arbetar förvaltningen utifrån en handlingsplan med gemensamma aktiviteter. Barn i förskolan som har behov av särskilt stöd eller far illa får tidiga och riktade insatser och anpassningar som är forsknings- och evidensbaserade. Förskolorna deltar också i det förebyggande arbetet inom socialtjänsten för att tidigt upptäcka barn med riskfaktorer och fler förskollärare leder familjestödsgrupper.

Barn och unga med allvarlig problematik får rätt insats i rätt tid

För mer samordnade insatser såväl inom förvaltningen som med skola och region genomför förvaltningen ett utvecklingsarbete. Insatser sker utifrån evidensbaserad praktik, det vill säga bästa tillgängliga kunskap tas till vara och anpassas. I de ärenden där både föräldrar och barn har behov av insatser arbetar verksamheten efter utarbetade rutiner för ett familjeorienterat arbetsätt. Genom att öka barns delaktighet och nå samsyn mellan berörda aktörer höjs kvaliteten i arbetet med samordnade individuella planer (SIP).

Liv fritt från våld och kriminalitet

För att nå våldsutsatta och våldsutövare i tidigt skede fortsätter utvecklingen av

relationsvårdsteamets arbete. Medarbetarnas kompetens att tidigt upptäcka tecken på våldsatthet eller risk för våldsatthet, inklusive bland annat människor i familjer där en hederskultur upprätthålls och människor med funktionsnedsättning, stärks kontinuerligt. För att nå fler som riskerar att hamna i kriminalitet vidareutvecklas arbetet inom sociala insatsgruppen (SIG).

Förvaltningen arbetar även för ett sammanhållet våldsförebyggande arbete i stadsdelsområdet, där förvaltningens verksamheter, skolor och civilsamhälle kompletterar och förstärker varandra.

Liv utan missbruk

För att människor med missbruksproblematik ska ha rätt stöd och vård vidareutvecklas samverkansstrukturerna mellan förvaltningen och regionen. Inom ramen för denna samverkan utvecklas även det uppsökande arbete och öppenvården.

Trygg boendesituation

För att människor ska ha hållbara boendelösningar ges samhällsvägledning och information. Det vråkningsförebyggande arbetet fortsätter med särskilt fokus på barnfamiljer med osäkra boendeförhållanden. För människor i långvarig hemlöshet arbetar förvaltningen med utgångspunkten att först säkerställa ett tryggt boende och sedan ge det stöd som behövs för att boendet ska fungera.

Människor med psykisk och fysisk funktionsnedsättning är trygga och självständiga

Förvaltningen ger insatser som stärker förmågan att leva ett självständigt liv samt individens trygghet. För att stärka känslan av trygghet och delaktighet arbetar verksamheten kontinuerligt med att skapa förståelse för utredning och beslut, även då ansökan inte blivit beviljad. För att stärka individer att närma sig ordinarie arbetsmarknad utvecklas insatser inom daglig verksamhet och sysselsättning inom egen regi. Medarbetarna kompetensutvecklas om bemötande och stöd till personer med samlarsyndrom.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn och unga som bedömts ha skyddsbehov och som inte fått vänta på placering	100 %	100 %	Tertial
Andel barn och ungdomar anmälda för brott som tillsammans med föräldrar eller vårdnadshavare kallats till samtal med socialtjänsten inom 48 timmar	75 %	Tas fram av nämnd	Tertial
Andel barn och ungdomar som varit aktuella för insatser inom individ och familjeomsorgen och som inte är aktuella 12 månader efter avslutad insats.	86 %	84 %	Tertial
Andel brukare inom omsorgen för personer med funktionsnedsättning som inte upplever diskriminering	96 %	öka	År
Andel brukare inom socialpsykiatri som inte upplever diskriminering	96 %	öka	År
Andel brukare som trivs - Funktionsnedsättning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	85 %	80 %	År
Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri	39 %	26 %	År
Andel familjehemsplacerade barn i skolåldern som klarar målen i kärnämnen i grundskolan	70 %	75 %	Tertial

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel insats/insatser avslutade enligt plan inom vuxna missbruk	43 %	42 %	Tertial
Andel meddelanden om avhysning som inkommit till förvaltningen från Kronofogdemyndigheten som kunnat avvärjas	40 %	Tas fram av nämnd	Tertial
Andel personer med bostadskontrakt enligt Bostad först som behåller kontraktet efter 12 månader	15 %	Tas fram av nämnd	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de blir väl bemötta av stadens personal (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	95 %	90 %	År
Andel personer med funktionsnedsättning som upplever att de kan påverka insatsens utformning (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	83 %	78 %	År
Andel personer med insatser inom socialpsykiatri som är nöjda med sin insats	75 %	80 %	År
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten skattar sin hälsa som god	80 %	Tas fram av nämnd	År
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder alkohol	70 %	62 %	År
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder narkotika	92 %	92 %	År
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte använder tobak	92 %	91 %	År
Andel ungdomar som i stockholmsenkäten uppger att de inte burit vapen	84	fastställs 2020	År
Antal vräkningar som berör barn	0	Tas fram av nämnd	Tertial
Brukarens upplevelse av trygghet - LSS-boende, vuxna och barn (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	92 %	Tas fram av nämnd	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna ska fortsätta att utveckla stödet till elever med funktionsnedsättning som går ut ungdomsgymnasiet och gymnasieskolan.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska fortsätta att utbilda personal vid stadsdelsnämnderna angående unga lagöverträdare och förbereda socialtjänsten på att kunna arbeta enligt modellen snabbare lagföring.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska ha en samordnade och styrande roll i stadsdelsnämndernas och arbetsmarknadsnämndens arbete med att permanenta sociala insatsgrupper och ska i det arbetet definiera gränsdragningen mellan sociala insatsgrupper och avhoppbar verksamheten samt säkerställa att det finns en tydlig vägledning för hur staden arbetar med respektive målgrupp och verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna centralisera säkerställandet av skyddet för barn och unga vid hemgång från Barnhus Stockholm.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna fortsätta arbetet med att utöka arbetet med Bostad först och fördela fler bostäder för ändamålet samt i samarbete med stadsdelsnämnderna utveckla stödet till deltagarna i Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna implementera resultatet av 2019 års utredning om hur familjehem kan erbjuda studiestöd.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och i samverkan med Region Stockholm fortsätta projektet STIS, Stärkt tidigt stöd i samverkan.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen ta fram en stadsövergripande boendeplan för våldsutsatta där tillgången till akut- och genomgångsbostäder säkerställs i relation till biståndsbehovet.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm verka för att fler familjecentraler kan öppnas för att stärka det tidigt förebyggande arbetet med barn, unga och deras familjer	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda hur anhörigstödet till anhöriga drabbade av skjutningar och dödligt våld kan förbättras och se över hur samordningen av stödet med Region Stockholm och Polismyndigheten kan stärkas.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, SHIS och Bostadsförmedlingen utreda möjligheterna, i fall av våld i nära relationer, att se till att det är den våldsutsatta parten, inte våldsutövaren, som bor kvar i det gemensamma boendet.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnden ta fram en gemensam modell för arbetet med skolsociala team i staden som också kan omfatta hur arbetet kan utvecklas genom att myndighetsutövande socialtjänst kan arbeta mer på plats i skolan/placerar på skolor	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna säkerställa skolgången för barn som bor på skyddat boende och tillgången till förskola eller pedagogisk verksamhet för barn i förskoleålder samt utveckla stödet till placerade barn och vuxna under och efter placeringarna.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska i samarbetet med stadsdelsnämnderna och kommunstyrelsen implementera tak över huvudet-garantin i enlighet med den översyn som gjorts.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska i samråd med stadsdelsnämnderna inventera och utreda hur samarbetet runt gruppen unga med LSS med kompletterande psykiatriska diagnoser kan utvecklas.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska samordna arbetet med att implementera strategin för att minska risken att barn, ungdomar och unga vuxna dras in i kriminalitet, och stötta utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna i deras arbete.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska ta fram ett nytt program mot hemlöshet för perioden 2020-2025 som också omfattar arbetet mot barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden samt arbeta enligt hemlöshetsprogrammet 2014-2019 och handlingsplanen för barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden till dess att ett nytt program är framtaget. I arbetet ingår att i samarbete med stadsdelsnämnderna och SHIS utreda behovet av och ta fram en modell för trygga akutplaceringar av barnfamiljer i akut bostadsnöd.	2020-01-01	2020-06-30
Socialnämnden ska utveckla och stärka arbetet med avhoppare i samverkan med berörda nämnder och bolag, samt arbeta för en breddad avhopparverksamhet dels genom att bistå stadsdelsnämnderna i särskilt komplexa ärenden, dels genom att samordna avhopparplaceringar med stark hotbild över hela staden där den föreliggande risken bedöms som hög.	2020-01-01	2020-12-31
Socialnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna och Region Stockholm stärka samarbetet mellan socialtjänst och sjukvård kring de som både lider av psykisk sjukdom och missbruk, bland annat genom att säkerställa att socialtjänsten tar initiativ till att samordnade individuella planer upprättas.	2020-01-01	2020-12-31

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Socialnämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna ta fram ett förslag till färdplan med tillhörande kostnadsanalys för införandet av en enhetlig yrkestitulatur inom LSS-verksamheterna.	2020-01-01	2020-12-31
Stadsdelsnämnderna ska säkerställa att allvarssamtal med ungdomar och deras föräldrar samt polis hålls inom 48 timmar efter det att det kom socialtjänsten till kännedom att den unge för första gången begått, eller misstänks ha begått, brott.	2020-01-01	2020-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med socialnämnden och äldrenämnden, inom ramen för handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för socialsekreterare och biståndshandläggare, särskilt arbeta för att säkerställa att alla incidenter av hot och våld mot personalen registreras i stadens incidentrapporteringssystem IA och att drabbad personal upplever att de fått tillräckligt stöd av staden som arbetsgivare.	2020-01-01	2020-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samarbete med utbildningsnämnden säkerställa att socialtjänst, skola och polis arbetar med lokala operativa samverkansforum för barn i behov av samlade insatser från skola och socialtjänst	2020-01-01	2020-12-31
Stadsdelsnämnderna ska i samarbetet med socialnämnden och utbildningsnämnden implementera SAMS-modellen för att verka för en obruten skolgång för placerade barn.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.1 Barn och unga får förebyggande och tidigt stöd

Beskrivning

För att stärka barns och ungas skyddsfaktorer utvecklas arbetet med det förebyggande och tidiga stödet. Bristande skyddsfaktorer, eller riskfaktorer, kan exempelvis innebära bristande sociala nätverk, föräldrar med missbruksproblematik eller psykisk ohälsa samt låg studiemotivation. Genom att erbjuda ett förebyggande och tidigt stöd kan allvarigare problematik och behov av mer omfattande insatser förhindras. Stödet omfattar bland annat uppsökande fältarbete, föräldrarådgivning, skolsociala team samt råd- och stödsamtal till unga på ungdomsmottagningen.

För att främja barns och ungas utveckling och hälsa fortskrider det hälsofrämjande arbetet med bland annat föräldraskapsstöd och hembesöksprogram. Genom att ge föräldrar ett tidigt stöd i sitt föräldraskap kan barnets självkänsla stärkas och förmågan att förebygga familjekonflikter stärkas. För att föräldrar ska ha möjlighet att delta i gruppträffar inom ramen för Alla barn i centrum (ABC) på skolans och förskolans arenor stärks samarbetet med utbildningsförvaltningen och förskolan ytterligare.

En meningsfull fritid kan utgöra en skyddsfaktor för barn och unga och förvaltningen arbetar för att öka antalet ledarledda fritidsaktiviteter i samverkan med lokala föreningar, kulturförvaltningen och idrottsförvaltningen och i samhandling med skolan. För att fritidsverksamheten ska utgöra en trygg plats för barn och unga fortsätter implementeringen av fritidsverksamhetens trygghetsplan, där samverkan med föräldrar är en viktig del.

I syfte att möjliggöra en likställig och tidigare samverkan mellan socialtjänst och skola arbetar förvaltningen utifrån en handlingsplan med gemensamma aktiviteter för verksamhetsår 2020.

Handlingsplanen innefattar bland annat nya arbetssätt för att i större utsträckning samverka kring ärenden där skolan behöver konsultera socialtjänsten angående elever med riskfaktorer. Det fältförlagda uppsökande arbetet fortsätter att utvecklas för att identifiera ungdomar i riskmiljöer och snabbt ge förebyggande insatser både på grupp- och individnivå. Den modell för tidigt stöd som under föregående år arbetats fram ligger till grund för nya arbetssätt och insatser som kommer att testas och utvärderas inom socialtjänsten för att därefter implementeras i större skala.

Förskolorna deltar i det förebyggande arbetet som socialtjänsten bedriver för att tidigt upptäcka barn med riskfaktorer. Samarbetet med föräldrarådgivarna intensifieras. Fler förskollärare leder familjestödsgrupper och kunskapsutbytet mellan förskola och socialtjänst uppmuntras. För att motverka ojämlika uppväxtvillkor behöver inskrivningsgraden öka i de förskolor där den är låg, bland annat genom introduktionsförskola, läs mer om introduktionsförskolan under nämndmål 1.1.2 Nyanlända är etablerade.

Barn i förskolan som har behov av särskilt stöd eller far illa får tidiga och riktade insatser och anpassningar som är forsknings- och evidensbaserade. Handlingsplaner upprättas och följs upp i samråd med vårdnadshavare. Förskolans medarbetare genomgår fortbildning om barn med olika former av funktionsnedsättning. Specialpedagoger finns på varje enhet med uppdrag att arbeta nära barnen men också erbjuda handledning till medarbetarna samt stöd i upprättandet av handlingsplaner. Arbetsgången samt tillhörande dokument för barn i behov av särskilt stöd är uppdaterade och implementeras i varje arbetslag.

Förväntat resultat

Barn och unga har stärkta skyddsfaktorer vid avslutad kontakt och barn i förskola ges tidigt och anpassat stöd och insatser utifrån behov.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn i förskolan som inte upplever diskriminering	98 %		År
Andel föräldrar som upplever att deras barn är trygga på förskolan	88 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förskolans handlingsplan för tidig upptäckt av barn som växer upp i missbruk implementeras i verksamheten.	2020-01-01	2020-12-31
Förskolans medarbetare deltar i relationsvårdsteamets utbildning om våld i nära relation.	2020-01-01	2020-12-31
Förskollärare utbildas och leder familjestödsgrupper.	2020-01-01	2020-12-31
Internföreläsningar för förskolans medarbetare om funktionsnedsättningar hos barn.	2020-01-01	2020-12-31
Rutinen för orosanmälningar implementeras i alla förskolans arbetslag.	2020-01-01	2020-12-31
Upprätta strukturerad samverkansform för samverkan med skolans fritidsverksamhet	2020-01-01	2020-08-31
Utveckla arbetssätt till individer och grupper med riskfaktorer	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.2 Barn och unga med allvarlig problematik får rätt insats i rätt tid

Beskrivning

För att barn och unga med allvarlig problematik ska ha rätt insatser i rätt tid genomförs ett förbättringsarbete som ska leda till mer samordnade insatser såväl inom förvaltningen som med skola och region. Insatser sker utifrån evidensbaserad praktik och för att löpande höja kvaliteten arbetar förvaltningen i större utsträckning med systematisk uppföljning. Med evidensbaserad praktik menas att bästa tillgängliga kunskap tas till vara från berörda professioner och anpassas till den enskildes behov. Ett arbete för att stärka det barnrättsliga perspektivet genomförs under året.

I de ärenden där både föräldrar och barn har behov av stödinsatser arbetar verksamheten efter väl fungerande rutiner för ett familjeorienterat arbetssätt. För att barn med behov av insatser från både hälso- och sjukvård, skola samt socialtjänst ska ha ett samordnat stöd höjs kvaliteten i arbetet med SIP genom att öka barns delaktighet och nå samsyn mellan berörda aktörer. Nya arbetssätt tas fram för att i större utsträckning samverka kring ärenden där skola och förskola gjort en orosanmälan till socialtjänsten. Arbetet med Samverkan kring barn i behov av särskilt stöd (BUS) fortskrider och samhandling med skola och polis prioriteras. För barn i behov av intensiva stödinsatser intar socialtjänsten en mer samordnande roll och arbetar tvärprofessionellt inom förvaltningen för att ge flexibla insatser. I syfte att förbättra familjehemsplacerade barns möjligheter till goda utbildningsresultat följs arbetet med Skolfam, en skolsatsning i familjehemsvården.

Där det finns förutsättningar för barn att bo kvar i hemmet, är det enligt forskning bättre att insatser ges på hemmaplan. För att undvika att barn och unga placeras utanför hemmet ska utveckling av fler lösningar på hemmaplan prioriteras där det är möjligt, exempelvis genom förbättrat arbete med säkerhetsplaneringar i enlighet med metoden Signs of safety samt mobilisering av barnets privata nätverk.

För barn och unga som är aktuella inom socialtjänstens myndighetsutövning ska befintliga hälsofrämjande aktiviteter inom skola och fritid, hälso- och sjukvård tillgängliggöras i större utsträckning. Med utgångspunkt i att rätt insats ges till barn och unga med olika typer av funktionsnedsättning utreds hur samhandling kan skapas avseende handläggning av insatser enligt LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade) och bistånd enligt SoL (socialtjänstlagen).

Förväntat resultat

Barn och unga har samordnade insatser.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Barn och unga och deras familjer tackar ja till beviljad insats	75 %		Tertial
Kontakt tas med förskola och skola under pågående utredning	75 %		Tertial
Nöjdhet med SIP-möten	4,8		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Barnkonsekvensanalyser och checklistor används för att säkra barnrättsperspektiv	2020-01-01	2020-12-30
Fördjupningsutbildning i SIP	2020-01-01	2020-12-31
I samverkan med utbildningsförvaltningen utveckla arbetet med skola med behandling	2020-01-01	2020-12-31
Ta fram arbetssätt för förenklad dokumentation	2020-01-01	2020-12-31
Utveckla arbetssätt och insatser för att familjer ska få flexibelt och praktiskt stöd i vardagen och undersöka möjligheten att göra det i samverkan med civilsamhället	2020-01-01	2020-12-31
Utveckla säkerhetsplaneringar i enlighet med metoden Signs of safety	2020-01-01	2020-12-31
Utvärdera arbetet med intern-SIP	2020-01-01	2020-12-31
Vårdnadshavare ska tillfrågas om samtycke att samarbeta med skola/förskola i alla ärenden där skola/förskola gjort orosanmälan.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.3 Människor lever ett liv fritt från våld och kriminalitet

Beskrivning

För att nå våldsutsatta och våldsutövare i nära relation i ett tidigt skede med syftet att våldet ska upphöra, vidareutvecklas arbetet med att identifiera våldsutsatthet och risker för det. En viktig resurs i detta arbete är relationsvårdsteamet. För att våldsutsatta ska ges möjlighet att få ett tillfälligt boende, i avvaktan på ett mer permanent boende, ses möjligheten till genomgångsbostäder över. Medarbetarnas kompetens att tidigt upptäcka tecken på våldsutsatthet eller risk för våldsutsatthet stärks. Kompetenshöjningen omfattar även särskilt utsatta grupper såsom unga vuxna och vuxna som lever i familjer där en hederskultur upprätthålls, unga vuxna och vuxna med funktionsnedsättning, HBTQ personer och unga vuxna och vuxna som lever i en social utsatthet.

I syfte att nå fler unga vuxna och vuxna som riskerar ett liv i kriminalitet vidareutvecklas arbetet inom sociala insatsgruppen (SIG). För att förebygga återgång i kriminalitet utvecklas och stärks tidiga insatser i samverkan med andra aktörer såsom jobbtorg, arbetsförmedling och civilsamhälle så att det finns tydliga alternativ till en kriminell livsstil. Då anhöriga är en viktig resurs i arbetet med att nå den enskildes individuella mål utvecklas anhörigstödet. För att nå fler invånare i behov av stöd från SIG ska samverkan med ordningsvakter och polis stärkas.

För att äldre personer ska leva ett liv utan våld höjs medarbetarnas, i både beställar- och utförarverksamheter, kunskaper om våld i nära relationer samt förmåga att tidigt upptäcka signaler på att någon utsätts för våld.

Förvaltningen arbetar för ett sammanhållet våldsförebyggande arbete i stadsdelsområdet, där förvaltningens verksamheter, skolor och civilsamhälle arbetar för att komplettera och förstärka varandra. Detta sker bland annat genom att utveckla och följa upp det pågående arbetet med Mentors in violence prevention (MVP) och Agera Tillsammans (AT) som genomförs på skolor och fritidsverksamhet.

Samverkansgrupper finns lokalt i stadsdelsområdet där skola, fritidsverksamhet, socialtjänst och polis deltar med syfte att främja en tidig samverkan kring i riskgrupp. Under verksamhetsåret kommer arbetet att utvecklas för att forumet ska ha tillgång till fler verktyg för att konkret agera när oro har identifierats. I syfte att öka vuxennärvaron i stadsdelsområdet under kvällstid sker vuxenvandringar i nära samverkan med föreningar.

Förväntat resultat

Unga vuxna och vuxna motiveras att lämna ett liv i kriminalitet. Fler våldsutövare samt våldsutsatta i nära relation är kända hos socialtjänsten.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
♀ Andel barn och unga som upplever att de blivit illa behandlade	18 %		År
Andel unga vuxna och vuxna som är motiverade till att leva ett liv utan kriminalitet	50 %		År
Antal vuxna personer som är våldsutövare i nära relation och som är kända av socialtjänsten	40		År
Antal vuxna personer, utsatta för våld i nära relation, som är kända av socialtjänsten	320		År
Indexvärde för det lokala ANDT-förebyggande arbetet enligt preventionsindex mini (PI-mini).	68		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Gränssnittet mot stadens avhopparverksamhet tydliggörs så att invånare får rätt insatser utifrån behov.	2020-01-01	2020-12-31
I samverkan med SHIS se över möjligheten till genomgångsbostäder för våldsutsatta	2020-01-01	2020-12-31
I samverkan med staden och andra aktörer utveckla det uppsökande arbetet gällande återvändare.	2020-01-01	2020-12-31
I samverkan med staden och andra aktörer utveckla stödet till anhöriga till personer i extrema våldsbejakande miljöer	2020-01-01	2020-12-31
Identifiera behov kopplat till hedersrelaterat våld och förtryck för vidare utveckling av arbetssätt	2020-01-01	2020-12-31
Relationsvårdsteamet genomför utbildningar om våld i nära relation för medarbetare inom förvaltningens olika verksamheter	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.4 Människor lever ett liv utan missbruk

Beskrivning

För att människor med missbruksproblematik ska ha rätt stöd och vård vidareutvecklas samverkansstrukturerna mellan förvaltningen och regionen. Samverkan och samordning av insatser omfattar även komplexa vårdbehov där missbruk utgör en del. Förvaltningen fortsätter att utveckla det uppsökande arbetet och öppenvården i samverkan med regionen och samarbetar vid utskrivning från slutenvård för att ge rätt funktionshögande insatser. Även det förebyggande arbetet mot spelmissbruk utvecklas i samverkan med regionen. Utredningar och

uppföljning av insatser görs systematiskt enligt Addiction Severity Index (ASI), där klienten själv skattar sin missbruksproblematik och sitt behov av hjälp.

Förväntat resultat

Andel personer med avslutad plan som uppnått de uppsatta målen ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbets sättet med utredningar och uppföljningar enligt ASI systematiseras och används på ett likvärdigt sätt.	2020-01-01	2020-04-30
I samverkan med regionen, utveckla förebyggande arbete mot spelmissbruk	2020-01-01	2020-12-31
Utveckla arbetssätt vid komplexa vårdbehov i samverkan med regionen.	2020-01-01	2020-12-31
Utveckla samverkan kring funktionshöjande insatser i samband med utskrivning från slutenvård.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.5 Människor har en trygg boendesituation

Beskrivning

För att människor ska ha hållbara boendelösningar ges samhällsvägledning och information om att hitta egen bostad eller ett boende som är hållbart under en längre tid, samtidigt som det vråkningsförebyggande arbetet fortsätter. Barnfamiljer i osäkra boendeförhållanden prioriteras.

För att ge stöd till vuxna som lever i långvarig hemlöshet, med missbruk och psykosocial ohälsa, arbetar förvaltningen för att erbjuda Stockholms stads insats Bostad först med boendestöd i form av Case manageruppdrag. Bostad först är en boendemodell som ger människor i hemlöshet med psykosocial problematik och någon form av stödbehov en möjlighet till permanent boende i egen lägenhet. Utgångspunkten är att invånaren först får ett tryggt boende och sedan det stöd som behövs för att boendet ska fungera. För att ytterligare möjliggöra ett framtida övertagande av kontrakt stärks boendestödet för boende i försöks- och träningslägenheter.

För att äldre som lever i hemlöshet ska ha en trygg boendesituation stärks samverkan mellan berörda verksamheter inom förvaltningen.

Förväntat resultat

Inga barnfamiljer vråks. Unga vuxna och vuxna har fått information om hur de ska göra för att kunna hitta egen bostad eller ett boende under en längre tid. Antal personer som lever i hemlöshet minskar genom Bostad först och ett utvecklat boendestöd i försöks- och träningslägenheter.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Möjlighet att utveckla kompensatoriska åtgärder ses över, speciellt i familjer där det finns barn.	2020-01-01	2020-12-31
Utveckla boendestödet i försöks- och träningslägenheter och Bostad först.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.4.6 Människor med psykisk och fysisk funktionsnedsättning är trygga och självständiga

Beskrivning

Människor med insatser inom funktionsnedsättning och socialpsykiatri ska känna sig trygga och självständiga. Förvaltningen arbetar med att utföra insatser som stärker förmågan att leva ett självständigt liv och bidrar till att individen ska känna sig trygg.

Genom att förstå hur processen med att ansöka, utreda och besluta om insatser går till stärks individens känsla av trygghet och delaktighet. För att de som inte får sin ansökan beviljad ska känna sig trygga med beslutet ges god information om utredningen och hur beslutet kan överklagas. Vid utförandet av insatsen är en aktuell genomförandeplan som utformats tillsammans med brukaren central för att hen ska känna sig trygg och delaktig i hur insatsen genomförs.

För att uppnå trygghet och självständighet för personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning arbetar förvaltningen med att stärka individer att komma ut på, eller närma sig, den ordinarie arbetsmarknaden. Detta görs genom att utveckla insatserna inom daglig verksamhet och sysselsättning inom egen regi. Medarbetare utbildas i MI (motiverande samtal) för att med hjälp av metoden motivera individer till att närma sig arbetsmarknaden.

För att stärka delaktigheten och inflytandet i utredningen för personer med funktionsnedsättning utvecklas och systematiseras arbetssätten enligt metoden DUR (Dokumentation Utvärdering Resultat). Genom denna metod kartläggs och dokumenteras den enskildes livssituation med syfte att identifiera hur behoven ser ut för varje enskild person som ansöker om insatser. Med DUR som grund kan välgrundade beslut om insatser fattas som sedan följs upp, utvärderas och anpassas enskildes behov. Förvaltningen fortsätter att arbeta med SIP (samordnad individuell plan), bemötande, tydlig information och nätverksmöten. För att öka medarbetarnas kunskap om samlarsyndrom, och hur de professionellt bemöter och stödjer människor med detta syndrom, genomförs utbildningar. Metoden med kvalitetsobservationer fortsätter att implementeras inom verksamheten för funktionsnedsättning och införs även inom socialpsykiatri.

Förväntat resultat

Andel personer med funktionsnedsättning som uppger att de själva varit med och planerat det stöd de får ökar. Andel personer med insats LSS-boende som känner sig trygg i sin lägenhet ökar. Andel enskilda som klarar mer på egen hand inom socialpsykiatri ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbetssättet med utredningar och uppföljningar enligt DUR systematiseras och används på ett likvärdigt sätt.	2020-01-01	2020-04-30
Kartläggning av medarbetares kompetens om samlarsyndrom och planering för utbildningar	2020-01-01	2020-03-31
Utbildning om samlarsyndrom	2020-04-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

1.5. I Stockholm har äldre en tillvaro som präglas av hög kvalitet, trygghet och självbestämmande

Äldre har tillgång till ett tidigt och förebyggande stöd

För att motverka ensamhet och ohälsa erbjuds de äldre i Hässelby-Vällingby tidigt socialt stöd i form av sociala, kulturella och fysiska aktiviteter inom förvaltningens aktivitetscenter.

Utifrån att befolkningsprognosen visar att andelen yngre äldre (under 80 år) ökar och andelen äldre äldre (över 80 år) minskar ser förvaltningen över inriktningen på de olika boendeformerna såsom seniorboende, servicehus och vård- och omsorgsboende utifrån efterfrågan och behov. Insatserna för de äldre bygger på en jämställd och rättssäker biståndsbedömning.

Äldre har insatser av hög kvalitet och är trygga med det stöd som ges

Äldre ska ha en äldreomsorg av hög kvalitet, en viktig grund för kvalitet är medarbetarens kompetens varför kompetensutveckling sker kontinuerligt.

Boende på vård- och omsorgsboende ges möjlighet till regelbundna utevistelser, social gemenskap och vällagad mat. Inom hemtjänst prioriteras en höjd kvalitet och kontinuiteten i antal medarbetare som besöker brukaren.

För att äldre ska få ett tryggt mottagande i hemmet efter en sjukhusvistelse anpassar förvaltningen arbetssätt för att arbeta i enlighet med *Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård*.

I takt med den digitalisering som sker i samhället utvecklar verksamheterna inom äldreomsorg användandet av digital teknik och välfärdsteknik.

Äldre är med och utformar sin beviljade insats

För att den äldre ska ha möjlighet till inflytande över hur och när hjälpen utförs upprättas en genomförandeplan av utföraren tillsammans med den äldre eller dess företrädare.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen	74 %	Tas fram av nämnd	År
Andel boende på vård- och omsorgsboende som upplever att möjligheten att komma utomhus är bra	55 %	Tas fram av nämnd	År
Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs i hemtjänsten	86 %	86 %	År
Andel omsorgstagare som upplever att de kan påverka hur hjälpen utförs på vård- och omsorgsboende	77 %	77 %	År
Andel trygga omsorgstagare i hemtjänsten	75 %	Tas fram av nämnd	År
Andel trygga omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	86 %	Tas fram av nämnd	År
Andelen nöjda omsorgstagare i dagverksamhet	90 %	92 %	År

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andelen nöjda omsorgstagare i hemtjänst	85 %	85 %	År
Andelen nöjda omsorgstagare i vård- och omsorgsboende	82 %	82 %	År
Antal personal en hemtjänsttagare med minst två besök om dagen möter under en 14-dagarsperiod	10	Max 10 personer	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med äldrenämnden och stadsdelsnämnderna påbörja ett pilotsamarbete med Region Stockholm för att stärka en sammanhållen vård och omsorg för äldre samt utveckla ett relevant systemstöd för detta	2020-01-01	2020-12-31
Stadsdelsnämnderna ska införa möjligheten till digitala inköp	2020-01-01	2020-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna införa IBIC inom biståndsbedömning för äldre	2020-01-01	2020-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med kommunstyrelsen och stadsdelsnämnderna se över reglerna för biståndsbedömningen för och behovet av dagverksamhet	2020-01-01	2020-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med socialnämnden och stadsdelsnämnderna stärka tillgången till personliga ombud för äldre personer med psykisk ohälsa	2020-01-01	2020-12-31
Äldrenämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna se över koncepten aktivitetscenter och sociala träffpunkter och hur dessa ska förhålla sig till varandra	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.5.1 Äldre har tillgång till tidigt förebyggande stöd

Beskrivning

För att motverka ensamhet och ohälsa erbjuds de äldre sociala, kulturella och fysiska aktiviteter vid förvaltningens aktivitetscenter. Arbetssättet på aktivitetscentren baseras på aktuell forskning som visar att tidiga insatser såsom fysiska, psykiska och sociala aktiviteter förlänger ett friskt liv och kan fördröja kognitiv svikt. Ett friskt liv förlänger även möjligheten att bo kvar hemma så länge som möjligt. Insatserna är inte biståndsbedömda utan sker på frivillig basis.

Vidare bygger arbetet på att söka upp och informera om vilka insatser som finns inom kommunen till den som är i behov av hjälp, i syfte att motverka att den äldre söker hjälp för sent. Även anhörigstöd, fixarservice och syn- och hörselkonsulent arbetar utifrån den aktuella forskningen med tidiga förebyggande insatser. Stödet till anhöriga utvecklas ytterligare under året.

Den förebyggande verksamheten medverkar i projektet Äldrevänlig stad som är en modell framtagen av Världshälsoorganisationen (WHO). Den innebär bland annat att i dialog med äldre uppmärksamma förbättrings- och utvecklingsområden för att bli en äldrevänlig stad.

För att ge äldre ökad kunskap och inspiration kring kost och fysisk aktivitet bevakar förvaltningen möjligheten att söka medel för Matlyftet.

Förväntat resultat

Aktivitetscentrens besökare upplever att de är trygga och är nöjda med de aktiviteter som erbjuds.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Anhörigombudets roll inom hemtjänst och beställarenhet utreds	2020-01-01	2020-12-31
Den förebyggande verksamheten genomför en besöksenkät	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.5.2 Äldre har insatser av hög kvalitet

Beskrivning

Äldre som är i behov av stöd och hjälp ges insatser av hög kvalitet och biståndsbedömningen är rättssäker och jämställd. För att säkerställa detta arbetar beställarenheten systematiskt med aktuella ärenden utifrån fastställda stadsgemensamma mallar och genomför könsneutrala ärendedragningar.

För att äldre ska ha insatser av hög kvalitet är kompetensen hos medarbetarna en avgörande faktor. Kontinuerlig kompetensutveckling genomförs inom bland annat demenssjukdomar, hygien och nutrition. Medarbetarnas kunskaper i det svenska språket förbättras genom språkutbildningar. Sjuksköterskor och undersköterskor ges kompetensutveckling inom exempelvis läkemedelshantering, nutrition, dokumentation och demens. Genom att använda de kvalitetsregister som finns kan verksamheterna analysera, åtgärda och följa upp kvaliteten i verksamheterna. För en ökad kvalitet och rättssäkerhet utvecklas dokumentationen kring brukaren.

Måltiden för de äldre ska vara en trevlig och lustfylld stund på dagen och maten ska vara god och näringsrik. Måltiderna på vård- och omsorgsboenden utvecklas kontinuerligt med dietist och mat- och måltidspolicyn för äldreomsorg som stöd.

De äldre på vård- och omsorgsboende ges möjligheter till sociala och kulturella aktiviteter. Aktiviteterna utvecklas och utvärderas för att anpassas efter de äldres önskemål. För att sätta ytterligare guldkant på dagen för de äldre har verksamheterna i samarbete med Ung Omsorg (ungdomsbesök), framförallt på helger, då ungdomar tillsammans med de äldre utför sociala aktiviteter. De äldre ges möjlighet att komma utomhus under årets alla månader.

För att förbättra den äldres omsorg ytterligare och öka självständigheten för den enskilde utvecklar verksamheterna användandet av digital teknik och välfärdsteknik i takt med den digitalisering som sker i samhället.

Förväntat resultat

Andelen äldre som är nöjda med sina insatser ökar. Andelen boende på vård- och omsorgsboende som upplever att måltiden är en trevlig stund på dagen ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel registreringar i systemet Senior alert där samtycke med den äldre finns	90 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Berörda enheter tillämpar arbetssättet BPSD (Beteendemässiga och psykiska symtom vid demens)	2020-01-01	2020-12-31
Dokumentationsombudens roll och ansvar fastställs	2020-01-01	2020-12-31
Enheterna intensifierar arbetet med palliativa ombud	2020-01-30	2020-12-31

Nämndmål:

1.5.3 Äldre är trygga med det stöd som ges

Beskrivning

För att den äldre ska känna sig trygg är bland annat en hög personalkontinuitet centralt. För att öka personalkontinuiteten minskar antalet visstids- och timanställda med målsättningen att omvandla till tillsvidareanställda. Inom verksamheter med hälso- och sjukvård är kontinuiteten avseende sjuksköterskor hög och alla boenden har en patientansvarig sjuksköterska.

För att äldre som vistats på sjukhus ska få en trygg hemgång anpassar verksamheten sin organisation och sina arbetssätt enligt arbetsmodellen Tryggt mottagande i hemmet. Modellen ska med stöd i "Lagen om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård" leda till att den äldre får ett tryggt mottagande efter sjukhusvistelse och fler samordnade insatser i hemmet.

Även en hög kvalitet i äldreomsorgen är central för den äldres känsla av trygghet. Om detta skrivs mer under nämndmål 1.5.2 Äldre har insatser av hög kvalitet.

Förväntat resultat

Fler äldre känner sig trygga med sitt stöd. Andelen tillsvidareanställda ökar, därmed minskar andelen timanställda. Personalkontinuiteten inom hemtjänst ökar

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kontaktmannaskapet utvecklas i utförarverksamheterna	2020-01-01	2020-12-31
Koppargårdens vård- och omsorgsboende ser över möjligheterna att, och påbörjar arbete för att, bli en akademisk nod	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

1.5.4 Äldre är med och utformar sin beviljade insats

Beskrivning

Den äldre är så långt det är möjligt med och utformar sin beviljade insats. Den omvårdnadspersonal som möter de äldre har kunskap om och förståelse för den enskildes behov och specifika situation. Detta uppnås bland annat genom att utföraren upprättar en

genomförandeplan utifrån beställning och tillsammans med den äldre inom 14 dagar. Beställaren kontrollerar att genomförandeplan har inkommit efter 14 dagar.

Ramtiden inom hemtjänst utvecklas i samarbete mellan beställare och utförare.

Förväntat resultat

De äldre är delaktiga i sina genomförandeplaner, som är aktuella och kända, vilket leder till att andelen som känner sig delaktiga ökar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andelen beställningar där genomförandeplaner har återkopplats till handläggare senast dag 15 efter insatsens start.	80 %		År

KF:s inriktningsmål:

2. En hållbart växande och dynamisk storstad med hög tillväxt

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet genom att fortsätta arbetet med företagsnätverken samt genom mer riktade trygghetsinsatser. Nya riktlinjer för verksamhetens transporter och tjänsteresor tas fram efter revidering av Stockholms stads miljöprogram. För att tillgängliggöra kultur arrangeras kulturevenemang i samverkan med aktörer inom och utanför staden.

Vidare medverkar stadsdelsnämnden till stadens inriktningsmål genom effektivisering av energianvändningen, bland annat med hjälp av successiv förnyelse av inom- och utomhusbelysning. Vid inköp av tjänster, varor och kemiska produkter som inkluderar miljö- och hälsofarliga ämnen ersätts dessa med miljömässigt bättre alternativ. Förvaltningen bidrar till resurseffektiva kretslopp genom bland annat källsortering och utsortering av matavfall. Ekologiska värden i stadsdelsområdets park- och naturområden utvecklas och stärks i samverkan med trafikkontoret, miljöförvaltningen och Stockholm Vatten och Avfall AB.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.1. Stockholm har Sveriges bästa företagsklimat och ett internationellt konkurrenskraftigt näringsliv

Förvaltningen fortsätter att bygga och utveckla nätverk med företagare i stadsdelsområdet, bland annat utifrån deras önskemål om att vara mer delaktiga i trygghetsarbetet. Ett mer riktat trygghetsarbete för särskilt utsatta företag påbörjas.

Nämndmål:

2.1.1 Näringslivet i Hässelby-Vällingby är aktivt och bidrar till ett tryggt stadsdelsområde

Beskrivning

Det lokala näringslivet är en viktig aktör i utvecklingen av stadsdelsområdet. Det bidrar till fler arbetstillfällen samtidigt som det har stor betydelse för trygghetsarbetet, dels som en aktör som bidrar till trygghet men också som en aktör som är beroende av en trygg miljö för att kunna utveckla sin verksamhet. Förvaltningens arbete fortsätter med att bygga upp ett nätverk

med företagarna i området. Trygghetsarbetet utvecklas bland annat utifrån en dialog med 40 företagare i stadsdelsområdet, där tydliga önskemål framförts om att vara mer delaktiga i detta. Utifrån ett uppmärksammat behov hos särskilt utsatta företag påbörjas även ett mer riktat trygghetsarbete för dessa. Ett exempel på större delaktighet för näringsidkare är arbetet med platssamverkan runt Hässelby Torg. Förvaltningen avvaktar stadens handlingsplan för samverkan med näringslivet och kommer att utveckla och stödja Stockholm Business Region (SBR) i sitt arbete.

Förväntat resultat

Näringslivet bidrar till stadsdelsområdets utveckling och trygghetsarbete.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.2. Stockholm byggs attraktivt, tätt och funktionsblandat utifrån människors och verksamheters skiftande behov

Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att säkerställa att anpassa och utveckla sina lokaler efter skiftande behov.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Antal färdigställda bostäder med särskild service (stöd och service till personer med funktionsnedsättning)	0	Tas fram av nämnd	År
Kommentar Lägenheterna i Åkermyntan skulle för länge sedan varit påbörjade men då konjunkturen snabbt försämrades inom byggsektorn för ca 1 år sedan så la byggherren PEAB Bostad projektet på is. Inget besked om planerad projektstart föreligger. För lägenheterna i Riddersvik gäller följande: detaljplanearbetet är mycket försenat. Byggnation kan tidigast påbörjas 2021 i området vilket i så fall medför under 2022 men det är endast en uppskattning.			

Nämndmål:

2.2.1 Förvaltningens lokaler motsvarar människors skiftande behov

Beskrivning

Vid årsskiftet 2020/21 är en ny "Framtidens förskola" med åtta avdelningar (för 144 barn) inflyttningsklar på Kaprifolvägen 12. Den nya förskolan ersätter den förskola som brann ner 2015 och som bestod av två avdelningar. Förvaltningen utreder också möjligheterna att ersätta två-avdelningsförskolan Futurum på Solleftegatan 14 med en ny tre-avdelningsförskola enligt SISABs "Utbytesprogram för förskola", då befintlig förskola närmar sig slutet av sin tekniska livslängd och därför behöver ersättas. Om beslut om nybyggnation fattas i respektive nämnder är planen att den nya förskolan uppförs under sommaren och början av hösten 2020.

Förvaltningen har anmält behov av service- och gruppboheter inom planprojekten för Riddersvik och Åkermyntan men dessa projekt kommer inte att färdigställas under 2020 på grund av en utdragen detaljplaneprocess respektive försenad byggstart till följd av vikande konjunktur.

Förvaltningen ser över fritidsverksamheten och arbetar med att utveckla en ambulerande verksamhet i samverkan med grundskolor och föreningar. I takt med denna utveckling

kommer vissa parklekar att nyttjas av andra målgrupper. Parkleken Hässelängen i Hässelby föreslås omvandlas till Öppen förskola och introduktionsförskola, läs om introduktionsförskola under nämndmål 1.1.2 Nyanlända är etablerade. Parkleken Ripvidet i Hässelby föreslås omvandlas till lekpark och i samverkan med dagbarnvårdare kan parklekshuset öppnas för andra besökare. Under tiden det pågår byggnationsarbete i Hässelby strand omvandlas parkleken Stråket i Hässelby strand till lekpark och fortsätter att användas av förskolor i området. Vidare utreds en riktad ungdomsverksamhet i Åkermytan tillsammans med Kulturförvaltningen. Förslagen hanteras i särskild ordning där medarbetare och fackliga organisationerna deltar i processen.

Förväntat resultat

Förvaltningen har ändamålsenliga lokaler utifrån människors och verksamheters behov.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.3. Stockholms infrastruktur främjar effektiva och hållbara transporter samt god framkomlighet

Förvaltningen ansvarar för drift och underhåll av gång- och cykelstråk i park- och naturområden. För att skapa fullvärdiga cykelpendlingsstråk sker samverkan med trafikkontoret och stadsmiljön anpassas för att minska konfliktytor mellan gående och cyklister.

Det pågår en revidering av stadens befintliga miljöprogram, nytt förslag till miljöprogram för perioden 2020-2023 är för närvarande på remiss. Förvaltningen avvaktar beslut om det nya förslaget, innan nya riktlinjer tas fram för verksamhetens egna transporter och tjänsteresor.

Nämndmål:

2.3.1 Fossilbränslefria resor och transporter prioriteras.

Beskrivning

Resor via gång- cykel och kollektivtrafik prioriteras. För att uppnå fossilbränslefria resor och transporter genomförs successivt långsiktiga förändringar och förvaltningens fordonspark samordnas för att uppnå fullt utnyttjande. När avtal för befintliga tjänstebilar löper ut ersätts dessa med bättre alternativ såsom elbilar, elcyklar eller cyklar. De verksamheter som har behov av bil ska överväga möjligheten att ersätta ett eller flera fordon med elbil från stadens bilpool istället för att köpa eller leasa bil med fleråriga bindande avtal. Bilpoolen medverkar till att staden kan minska antalet egna fordon samtidigt som fordonen används effektivare, den interna administrationen minskar och kostnaderna sjunker för verksamheterna. Parallellt ser förvaltningen över den egna bilparken och möjligheten att omvandla denna till en bilpool för de egna verksamheterna.

Förväntat resultat

Krav på fossilbränslefria drivmedel ställs vid transporter i förvaltningens regi, när nya avtal tecknas för leasing av fordon samt vid upphandling av tjänster där fordon ingår.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Förvaltningen tar fram riktlinjer för verksamhetens transporter och tjänsteresor.	2019-01-01	2020-12-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.4. Stockholm är en modern kultur- och evenemangstad med en stark besöksnäring

För att tillgängliggöra kultur för fler och nya målgrupper arrangeras många offentliga kulturevenemang under året, bland annat i samverkan med centrumledning, Kulturskolan, trafikkontoret, föreningar med flera. För att ge barn och unga möjligheter att utveckla en positiv livsstil erbjuder förvaltningen kostnadsfria, ledarledda aktiviteter i samverkan med civilsamhället och fackförvaltningar.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till idrottsaktiviteter	77 %	75 %	År
Andel barn och ungdomar som är nöjda med tillgången till kulturaktiviteter	77 %	75 %	År
Andel ungdomar som deltar i föreningsliv	65 %	65 %	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Idrottsnämnden ska i samarbete med berörda nämnder utreda möjligheten att i vattennära stadsdelar att anlägga bryggor där föreningar kan förtöja föreningsflottor, exempelvis bastuflottor och förråd för utrustning till vattenidrotter, för självkostnadspris.	2020-01-01	2020-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna utreda möjligheten att från 2021 samla ansvaret för stadens samtliga motionsspår under idrottsförvaltningen.	2020-01-01	2020-12-31
Idrottsnämnden ska i samarbete med stadsdelsnämnderna, kulturnämnden och arbetsmarknadsnämnden ta fram en modell för hur man ska arbeta uppsökande mot nyanlända för att få dem aktiva i föreningslivet.	2020-01-01	2020-12-31
Kulturnämnden ska i samråd med fastighetsnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser utforma en strategi för gatukonst och muralmålningar i stadsmiljön genom ökad samverkan med fastighetsägare samt förenklad tillståndshantering.	2020-01-01	2020-12-31
Kulturnämnden ska i samråd med kommunstyrelsen, fastighetsnämnden, exploateringsnämnden, trafiknämnden, stadsdelsnämnderna och bolagsstyrelser ta fram en stadsövergripande strategi för att främja fler kulturlokaler- och scener i staden.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.4.1 Förvaltningen bidrar till ett levande stadsdelsområde med aktiviteter och evenemang som är tillgängliga för alla

Beskrivning

För att tillgängliggöra kultur för fler och nya målgrupper arrangeras offentliga kulturevenemang under året, då invånarna får uppleva kultur kostnadsfritt. För att möjliggöra detta samarbetar förvaltningen med centrumledningar, Parkteatern, Kulturskolan, kulturförvaltningen, trafikkontoret, biblioteken, föreningar med flera. För att människor i stadsdelsområdet ska komma i kontakt med kultur och föreningsliv, har förvaltningen även ett nära samarbete med de lokala kulturaktörerna.

I syfte att lägga grunden till likvärdiga förutsättningar i framtiden ges barn samma möjligheter att möta kultur och konstnärliga uttryck. Informationen om planerade aktiviteter och evenemang för målgruppen barn och unga utvecklas. För att ge barn och unga möjligheter att utveckla en positiv livsstil erbjuder förvaltningen ett brett utbud av kostnadsfria ledarledda fritids-, idrotts- och kulturaktiviteter. Aktiviteterna utvecklas och genomförs tillsammans med barn och unga och i samverkan med civilsamhället och fackförvaltningar. Aktiviteterna görs tillgängliga för alla och fler flickor, nyanlända och barn med funktionsnedsättning deltar.

Inom stadens egna verksamheter finns minst ett kulturombud per verksamhet, vars uppgift är att driva kulturarbetet, planera, inspirera och informera om såväl kulturupplevelser som eget skapande.

Förväntat resultat

Människor i alla åldrar har tillgång till aktiviteter och evenemang. Föreningar anordnar aktiviteter på arenor där barn och unga vistas.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Strukturera och systematisera samverkan med civilsamhället genom bland annat nyhetsbrev, föreningsbidrag och idéburet offentligt partnerskap (IOP).	2020-01-01	2020-01-31

KF:s mål för verksamhetsområdet:

2.5. Stockholm är en hållbar stad med en god livsmiljö

Under våren beslutar kommunfullmäktige om ett nytt miljöprogram. Förvaltningens medarbetare med särskilt uppdrag inom miljö- och klimatarbetet samordnar och utvecklar uppdragen utifrån det nya programmet.

Förvaltningen arbetar systematiskt med att effektivisera energianvändningen genom att successivt förnya inom- och utomhusbelysning till LED-belysning samt genom byte till energieffektiva vitvaror. Därutöver samarbetar förvaltningen med de kommunala fastighetsbolagen så att energieffektiva lösningar väljs vid ny-, till- och ombyggnationer. Lägre energianvändning innebär minskat uttag av naturresurser, minskade utsläpp av växthusgaser samt lägre driftskostnader.

Vid inköp och upphandlingar av tjänster, varor och kemiska produkter som inkluderar miljö-

och hälsofarliga ämnen ersätts dessa med miljömässigt bättre alternativ. Lagstiftningen kräver att alla som bedriver en verksamhet ska ha kunskap om vilka farliga kemiska produkter som används inom verksamheten, bland annat genom att ha en kemikalieförteckning. Exempel på sådana produkter är städ- och rengöringsprodukter eller drifts- och underhållskemikalier. Verksamheten redovisar kemikalieanvändningen i stadens kemikaliehanteringssystem Chemsoft. Vid samtliga upprustningar och nyanläggningar av lekmiljöer undviks konstgräs samt gummiastfalt, endast material som är lämpliga ur ett hälso- och miljöperspektiv används.

Förvaltningen bidrar till resurseffektiva kretslopp genom källsortering, utsortering av matavfall samt genom att undvika matsvinn och engångsmaterial. Källsortering möjliggörs också för invånarna vid utvalda platser inom park- och naturområden.

I samverkan med trafikkontoret, miljöförvaltningen och Stockholm Vatten och Avfall AB, utvecklas och stärks ekologiska värden i stadsdelsområdets park- och naturområden. Med syfte att bevara den biologiska mångfalden som bidrar till nödvändiga ekosystemtjänster utreder förvaltningen möjligheten att utveckla ytterligare grönytor till ängsmark.

Arbetet med att utveckla och tillvarata grönytors möjligheter att motverka och mildra effekterna av extrema klimatrelaterade händelser som exempelvis intensiva värmeböljor och skyfall, prioriteras i alla parkutvecklingsprojekt.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel bygg- och anläggningsentreprenader i stadens regi som uppfyller stadens krav avseende användning av Byggvarubedömningen (BVB) eller därmed jämförliga system	100 %	100 %	År
Andel hämtställen med matavfallsinsamling av hämtställen med möjlighet till matavfallsinsamling	70 %	70 %	År
Andel inköpta ekologiska måltider och livsmedel i staden i kronor av totala värdet av inköpta måltider och livsmedel	55 %	55 %	År
Klimatpåverkan från upphandlade livsmedel och måltider	1,9	1,9 kg CO2 per kg livsmedel	År
Relativ energieffektivisering i stadens verksamheter	2 %	2 % energieffektivisering relativt 2018	År
Totalt köpt energi i stadens verksamheter	1,6 GWh	1945 GWh	År
Återbruk inom stadens egen verksamhet (Stocket)	20 st	5 000 st	År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden, socialnämnden, stadsbyggnadsnämnden, trafiknämnden, äldrenämnden, stadsdelsnämnderna samt Stockholm Vatten och Avfall AB utarbeta en handlingsplan för klimatanpassning, främst inriktad på skyfall och värmeböljor.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.5.1 Avfall källsorteras och engångsmaterial undviks.

Beskrivning

Arbetet med resurseffektiva kretslopp handlar framför allt om att förebygga uppkomsten av avfall, öka återanvändning samt återvinning med minskat resursslöseri som följd. Vid inköp av varor och tjänster undviks engångsmaterial och onödiga förpackningar. Det avfall som ändå uppkommer tas om hand resurseffektivt genom källsortering. Matsvinnet minskar med genomtänkt planering vid inköp, tillagning och servering. I verksamheter som serverar/tillhandahåller livsmedel sker utsortering av matavfall för biologisk behandling. Vid nyproducerade förskolor används "Stockholmsmodellen" med separation av matavfall och fett i avloppssystemet för vidare transport till biogasanläggning och utvinning av biogas.

Förvaltningen avser att stegvis öka möjligheterna för invånarna att källsortera inom prioriterade park- och naturområden.

Förväntat resultat

Verksamheter som serverar/tillhandahåller livsmedel, sorterar ut sitt matavfall för biologisk behandling. Andelen platser inom park- och naturområden som möjliggör källsortering för invånarna ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Utvalda park- och naturområden utrustas med kärl för källsortering.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.5.2 Miljömässigt bättre alternativ ersätter skadliga kemikalier, varor och produkter.

Beskrivning

Vid upphandlingar och inköp av tjänster, varor och kemiska produkter som inkluderar miljö- och hälsofarliga ämnen ersätts dessa med miljömässigt bättre alternativ. Verksamheterna arbetar för att rensa bort kemikalier med farliga egenskaper samt ombesörjer en säker hantering av de produkter och varor med farligt kemiskt innehåll som av olika anledningar ändå används.

Genom en ökad användning av ekologiska livsmedel bidrar verksamheten till minskad kemikalieanvändning inom jordbruket. Vid upphandling och under löpande avtalsperiod ställs krav på redovisning från leverantören om andelen ekologiska livsmedel i färdigproducerade måltider.

Verksamheten har genomgående fokus på att minska barns och ungdomars exponering för miljö- och hälsofarliga kemikalier. Arbetet bedrivs i enlighet med "Vägledning för kemikaliesmart förskola" som ger kunskap och råd om hur skadliga kemikalier ska fasas ut från miljöer där barn vistas i förskolor, parklekar och fritidsgårdar. Vägledningen är indelad i tre olika nivåer baserat på risk, effekt, svårighetsgrad och kostnader. Samtliga förskolor och

parklekar har tagit fram handlingsplaner för hur varor och produkter ska bytas ut samt i enlighet med dessa genomfört utbyte av skadliga varor och produkter. Under 2020 är åtgärder enligt nivå 2 angelägna att genomföra inom den öppna förskolan. Detta arbete ryms emellertid inte inom ordinarie budget varför förvaltningen ansöker om 0,5 mnkr i budgetjustering, se även avsnittet Budgetjusteringar under Uppföljning av ekonomi.

Vid samtliga upprustningar och nyanläggningar av lekmiljöer undviks konstgräs samt gummiasfalt, endast material som är lämpliga ur ett hälso- och miljöperspektiv används.

Förväntat resultat

Andelen inköp av ekologiska livsmedel/kostentreprenader uppgår till minst 55 procent av totalt inköpta livsmedel. Chemsoft kemikaliehanteringssystem används av berörda enheter. Vid upprustning och nyanläggning av parker och lekparkar, används inte konstgräs eller gummiasfalt.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Berörda enheter redovisar sin kemikalieanvändning i Chemsoft kemikaliehanteringssystem.	2020-01-01	2020-12-31
Utbildning i kemikaliehanteringssystemet Chemsoft för berörda enheter.	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

2.5.3 Utveckling och skötsel av park- och naturområden främjar biologisk mångfald och ekosystemtjänster.

Beskrivning

Stadsdelsområdets park- och naturområden utvecklas med inriktning mot flerfunktionalitet för såväl sociala möten, fysisk aktivitet som klimatanpassningsåtgärder. Planering och skötsel sker med utgångspunkt från den lokala parkplanen. Behov av förbättringar i befintlig grönstruktur identifieras med syfte att stärka den biologiska mångfalden och tillvarata de reglerande ekosystemtjänsterna. Genom att olika slags grönytor och våtmarker bevaras och utvecklas fungerar ekosystemen som buffert vid exempelvis extrema regn. Växtligheten bidrar bland annat till att jämna ut temperaturen samt till ljudabsorption i stadsmiljön. Förvaltningen samverkar kontinuerligt med berörda förvaltningar och bolag inom staden för planering, utveckling och kunskapsåterföring.

Med syfte att bevara den biologiska mångfalden som bidrar till nödvändiga ekosystemtjänster utreder förvaltningen möjligheten att utveckla ytterligare grönytor till ängsmark. En bedömning görs av i vilken omfattning detta kan ske och vilka gräsytor som är lämpliga att omvandla till slåtterytor utifrån övriga krav och intressekonflikter avseende markanvändning. Stadsodling för invånare möjliggörs vid färdigställda odlingspallar i Solursparken. Med syfte att skapa en känsla för naturen och dess kretslopp fortsätter parkleks- och förskoleverksamheterna med pedagogisk odling.

Arbetet med att ta fram ett ”Lokalt åtgärdsprogram” (LÅP) för Råcksta träsk fortsätter i samverkan med miljöförvaltningen och Stockholm Vatten och Avfall AB. Förslaget till LÅP har varit på internremiss och väntas under året inkomma för samråd till berörda nämnder.

Vattenkvaliteten i Råcksta träsk måste förbättras avsevärt för att miljökvalitetsnormerna för vatten ska uppnås. Syftet med åtgärdsprogrammet är att föreslå åtgärder utifrån de behov som identifieras inom tillrinningsområdet för Råcksta träsk och i själva recipienten.

Förväntat resultat

Åtgärder med syfte att stärka den biologiska mångfalden inkluderas i samtliga parkutvecklingsprojekt. Andelen planteringar med insektsfrämjande växter ökar.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Inventera och utveckla ytterligare grönytor till ängsmark för ökad biologisk mångfald.	2020-01-01	2020-10-31
Uppstart av stadsodling i Solursparken.	2020-01-01	2020-10-31
Utarbeta program för perenner och annan insektsfrämjande växtlighet.	2020-01-01	2020-04-30

KF:s inriktningsmål:

3. En ekonomiskt hållbar och innovativ storstad för framtiden

Stadsdelsnämnden bidrar till inriktningsmålet genom att fortsätta och stärka arbetet med att säkerställa god budgethållning och hög prognossäkerhet i alla enheter. För att förvaltningen ska präglas av en god arbetsmiljö, delaktighet och initiativtagande höjer förvaltningen chefers kompetens inom arbetsgivarfrågor. Förvaltningen stärker det aktiva medarbetarskapet och fortsätter att arbeta utifrån stadens befintliga handlingsplaner för socialsekreterare och biståndshandläggare samt arbetar vidare med handlingsplanen för förskolelärare och barnskötare.

Stadsdelsnämnden medverkar även till uppfyllelse av inriktningsmålet genom att systematisera och utveckla sina kvalitetsledningssystem vilket bidrar till att skapa effektiva och smarta arbetssätt. Kompetensen om upphandling och avtalshantering stärks. För att möta de utmaningar som verksamheterna ställs inför ska förvaltningen vara en attraktiv samarbetspartner.

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.1. Stockholm har en budget i balans och långsiktigt hållbara finanser

Förvaltningen arbetar systematiskt för att säkerställa god budgethållning i alla verksamheter.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Nämndens budgetföljsamhet efter resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens budgetföljsamhet före resultatöverföringar	100 %	100 %	Tertial
Nämndens prognossäkerhet T2	+/- 1 %	+/- 1 %	År

Nämndmål:

3.1.1 Verksamheternas budget är i balans och har hög prognossäkerhet

Beskrivning

Verksamheterna är kostnadseffektiva, tar ansvar för sin budgethållning och har hög prognossäkerhet. Förvaltningen arbetar kontinuerligt med att höja kompetensen avseende

ekonomistyrning samtidigt som chefer har tillgång till det stöd och de verktyg de behöver. Arbetet med att tidigt uppmärksamma befarade budgetunderskott har hög prioritet, åtgärdsplaner upprättas och åtgärder sätts in snarast möjligt. Genom täta uppföljningar säkerställs att åtgärder får önskad effekt.

Förväntat resultat

Stadsdelsförvaltningen har god budgethållning och hög prognossäkerhet.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Enheterna har budget i balans.	100 %		Tertial

KF:s mål för verksamhetsområdet:

3.2. Stockholm använder skattemedlen effektivt till största nytta för stockholmarna

Förvaltningen arbetar fortlöpande med att identifiera möjligheter till kostnadseffektiva förbättringar.

Chefer har rätt kompetens och medarbetare bidrar till verksamhetsutveckling

För att arbetsplatsen ska präglas av en god arbetsmiljö, delaktighet och initiativtagande från medarbetare höjer förvaltningen chefers kompetens inom arbetsgivarfrågor. För att säkerställa chefers kompetens inom rollen som chef och arbetsgivare erbjuds utbildningsblock inom arbetsrättsliga lagar och avtal. Förvaltningen arbetar vidare för att stärka och utveckla samarbetet med andra stadsdelsförvaltningar med syfte att arbeta fram ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivar- och utvecklingsfrågor.

Förvaltningen arbetar aktivt för att stärka ett aktivt medarbetarskap, i syfte att ytterligare förstärka grunden till en god arbetsmiljö. För att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare fortsätter förvaltningen att arbeta utifrån stadens befintliga handlingsplan. Förvaltningen har tillsatt en särskild arbetsgrupp för att arbeta vidare med handlingsplanen för förskolelärare och barnskötare.

Effektiva arbetssätt samt upphandlingar och inköp

Arbetet med att stärka förvaltningens kvalitetsledningssystem systematiseras och utvecklas. Innovation och digitaliseringsmöjligheter utnyttjas för nya effektiva arbetssätt. För att underlätta och kvalitetshöja hanteringen av synpunkter, klagomål och avvikelser effektiviseras och systematiseras arbetssätten.

Kompetensen om upphandling stärks och rutiner och riktlinjer implementeras, avtalsförteckningar och avtalsuppföljningar systematiseras. För ökad avtalstrohet och kostnadseffektivitet avropar verksamheterna från upphandlade avtal och använder stadens systems för e-handel.

Attraktivt samarbetspart

För att möta de utmaningar som staden står inför kostnadseffektivt och med hög kvalitet krävs samverkan såväl inom som utom staden. Förvaltningen bjuder in till samverkan och deltar i samverkansprojekt initierade av andra. För att samverkan i förvaltningens olika verksamheter ska vara effektiv och leda till samhandling fastställs strukturer, metodik och gemensamma

målbilder.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Aktivt Medskapandeindex	81	82	År
Andel av personalkostnader inom socialtjänstens myndighetsutövning som är för externa konsulter	0,5 %	Tas fram av nämnd	Tertial
Andel tjänsteutlåtanden som innehåller en jämställdhetsanalys	100 %	Tas fram av nämnden	Tertial
Andel upphandlade avtal där en plan för systematisk uppföljning har tagits fram	90 %	90%	År
Andel upphandlingar där marknadssdialog har genomförts	100 %	Tas fram av nämnd/styrelse	År
Index Bra arbetsgivare	81	84	År
Sjukfrånvaro	6,6 %	Tas fram av nämnd/styrelse	Tertial
Sjukfrånvaro dag 1-14	2,4 %	Tas fram av nämnd	Tertial

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Kommunstyrelsen ska i samarbete med kulturnämnden: kulturförvaltningen och stadsdelsnämnderna utreda möjligheten till ökad samlokalisering mellan folkbibliotekens verksamheter och stadsdelarnas medborgarservice i syfte att förenkla för medborgarna, effektivisera stadens lokalförsörjning och stärka stadens offentliga mötesplatser	2020-01-01	2020-12-31
Kommunstyrelsen ska stödja stadsdelsnämnderna och berörda nämnder i deras arbete med vidareutbildning och kompetensutveckling av medarbetare som saknar relevant grundutbildning	2020-01-01	2020-12-31
SISAB ska i samarbete med kommunstyrelsen, utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna genomföra anpassningar i lokalprogrammet för att säkerställa att investeringsutgifterna per elevplats blir så låga som möjligt	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

3.2.1 Chefer har rätt kompetens för sitt uppdrag

Beskrivning

Chefsuppdraget förutsätter handlingskraft och ett ledarskap som präglas av kommunikation, tillit samt mod att hantera utmanande situationer och att aktivt leda förändringsarbete i en öppen och tillåtande kultur. Genom att höja chefers kompetens inom arbetsgivarfrågor ökar deras möjligheter att skapa ett klimat på arbetsplatsen som präglas av god arbetsmiljö, delaktighet och initiativtagande. På en sådan arbetsplats arbetar förvaltningens chefer aktivt med att stödja medarbetarna i att utveckla och omsätta idéer och förslag till konkreta verksamhetsförbättringar. Förvaltningens chefer fortsätter att prioritera det systematiska arbetsmiljöarbetet och följer förvaltningens årshjul samt arbetar för en bra bemanning och rutiner i syfte att öka antalet heltids- och tillsvidareanställningar. Häri ligger förutsättningarna för en god arbetsmiljö som är fri från diskriminering, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och represalier. I en väl fungerande arbetsmiljö är både

personalrörlighet och sjukfrånvaro på en sund nivå.

Ett led i att säkerställa behovet av kompetenta och engagerade medarbetare är att chefer har god kunskap om kompetensbaserad rekrytering och rekryteringsprocess, vilket även minskar risken för att någon grupp missgynnas utifrån de sju diskrimineringsgrunderna. För att också stärka förmågan att behålla, attrahera, rekrytera och utveckla önskvärd kompetens är det viktigt med en sammanhållen och väl fungerande lönebildning. För att stärka chefers kompetens i rollen som chef och arbetsgivare erbjuds utbildningsblock inom arbetsrättsliga lagar och avtal, lönebildning, arbetsmiljö- och rehabiliteringsfrågor, rekryteringsprocessen, digitala lösningar samt ekonomi.

För att stärka chefers handlingskraft läggs större fokus på hur chefen kan ta sig an problemställningar och hur man praktiskt applicerar det som förmedlas genom utbildningsinsatser i sin yrkesutövning. För att uppnå detta arbetar förvaltningen bland annat med case-baserade erfarenhetsmöten. För att göra viktig information överskådlig och lättillgänglig vidareutvecklas chefsytan på intranätet med fokus på HR-frågor.

För en effektiv resursanvändning och ett gemensamt förhållningssätt i arbetsgivar- och utvecklingsfrågor stärker förvaltningen, genom erfarenhetsutbyte och gemensamma utbildningar, samarbetet med närliggande stadsdelsförvaltningar.

Förväntat resultat

Aktivt medarbetarindex för ledarskap ökar under 2020, resultatet förväntas återspeglas i den medarbetarenkät som genomförs våren 2021. Chefer som deltagit i kompetenshöjande aktiviteter bedömer att deras kompetens inom HR-området har ökat under året.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
AMI - ledarskap.	77 %		År
Andel chefer som bedömer att deras kompetens inom HR-området har ökat efter genomförda utbildningar.	90 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Bjuda in chefer till case-baserade erfarenhetsmöten kring HR-relaterade frågeställningar	2020-03-01	2020-12-31
Genomföra utbildning i de olika momenten inom rekryteringsprocessen för chefer	2020-01-01	2020-04-30
Genomföra utbildning inom arbetsmiljö och rehabilitering för chefer och skyddsombud	2020-01-01	2020-12-31
Genomföra utbildning inom lönebildning för lönesättande chefer	2020-01-01	2020-03-31
Genomföra utbildningsblock inom arbetsgivarfrågor så som lagar och avtal för chefer	2020-04-01	2020-12-31
Undersöka och riskbedöma chefers organisatoriska och sociala arbetsmiljö	2020-10-01	2020-12-31
Vidareutveckla chefsytan på intranätet med fokus på HR-frågor	2020-01-01	2020-04-01

Nämndmål:

3.2.2 Medarbetare bidrar till utveckling av den egna verksamheten

Beskrivning

Medarbetare med rätt kompetens och förståelse för uppdraget är en förutsättning för att bedriva en verksamhet med god kvalitet. Precis som chefen har ett ansvar att skapa ett klimat på arbetsplatsen som präglas av god arbetsmiljö, delaktighet och initiativtagande har medarbetaren ett ansvar att aktivt delta och ta vara på möjligheterna till inflytande. Förvaltningens medarbetare ges möjlighet att ta egna initiativ till att utveckla sin kompetens utifrån verksamhetens behov och uppdrag. I förvaltningen råder nolltolerans mot kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier och diskriminering. Enheterna fortsätter att arbeta med verksamhetsnära introduktionsprogram för nyanställda medarbetare.

Ett aktivt medarbetarskap är grunden för god arbetsmiljö. För att stärka det aktiva medarbetarskapet genomförs workshops, i första skedet med chefer och skyddsombud. Det systematiska arbetsmiljöarbetet sker löpande i samverkan med medarbetare på bland annat arbetsplatsträffar och till stöd finns årshjulet för samverkan och arbetsmiljö. Fackliga organisationer har en viktig roll i samverkan med arbetsgivaren i det systematiska arbetsmiljöarbetet.

För att förbättra arbetssituationen för socialsekreterare och biståndshandläggare fortsätter arbetet utifrån stadens handlingsplan. I samverkan med fackliga organisationer identifieras och prioriteras områden för vidareutveckling i enlighet med socialtjänstens modell för tidigt stöd. Läs mer under verksamhetsområdesmålet 1.4 I Stockholm får människor i behov av stöd insatser i tid präglade av hög kvalitet, evidens och rättssäkerhet. Inom äldreomsorgen integreras arbetet med att förbättra arbetssituationen för biståndshandläggare i beställarenhetens dagliga arbete, bland annat genom en tydlig organisation med teamindelning utifrån exempelvis medarbetarnas specialistkompetens, de äldres insatser och geografiska spridning.

För att arbeta vidare med handlingsplanen för förbättrad arbetssituation för förskollärare och barnskötare finns en styrgrupp och en arbetsgrupp. Styrgruppen består av HR, avdelningschef och fackliga representanter, arbetsgruppen består av rektorer, förskollärare och barnskötare och HR. Grupperna utgår från den lokala handlingsplanen som tagits fram under intervjuer med samtliga yrkesgrupper. Förvaltningen fortsätter arbetet med att trygga en god kompetensförsörjning inom förskolan, de redan pågående kompetensförsörjnings- och kompetensutvecklingsinsatserna som pågår inom staden fortsätter.

Förväntat resultat

Medarbetarindex för motivation och styrning ökar under 2020, resultatet förväntas återspeglas i den medarbetarenkät som genomförs våren 2021.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
AMI motivation	80 %		År
AMI-styrning	80 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Arbeta med att stärka det aktiva medarbetarskapet	2020-01-01	2020-12-31
Arbetet med handlingsplanen för medarbetare inom socialtjänsten och förskola bedrivs som en integrerad del av ordinarie verksamhet.	2020-01-01	2020-12-31
Ett systematiskt arbetsmiljöarbete bedrivs i enlighet med förvaltningens årshjul	2020-01-01	2020-12-31
Förmedla och tydliggöra lönekriterier	2020-10-01	2020-10-31
Genomföra utbildning inom arbetsmiljö och rehabilitering för chefer och skyddsombud	2020-01-01	2020-12-31
Genomföra väl genomarbetade och strukturerade verksamhetsnära introduktioner för nyanställda medarbetare	2020-01-01	2020-12-31

Nämndmål:

3.2.3 Förvaltningen har smarta och effektiva arbetssätt

Beskrivning

Alla verksamheter arbetar kontinuerligt med att identifiera förbättringsmöjligheter i sina arbetssätt och rutiner. Förvaltningen tar tillvara på möjligheter i Moderna sociala system som införs under 2020.

Kvalitetsledningssystemen utvecklas, uppdateras och stärks på förvaltningsnivå. Processer, arbetssätt och rutiner kartläggs, dokumenteras och görs kända i berörda verksamheter. I samband med detta arbete identifieras effektiviseringspotentialer och nya arbetssätt, rutiner och hjälpmedel utvecklas där det är möjligt. Digitaliseringsmöjligheter och innovationer utnyttjas i utvecklingsarbetet.

Ledningssystemen inklusive processer, arbetssätt och rutiner för äldreomsorgen och socialtjänsten är prioriterade. Även hantering av synpunkter, klagomål och avvikelser systematiseras och effektiviseras.

Läs mer under rubriken Systematiskt kvalitetsarbete.

Förväntat resultat

Tydliga processer och arbetssätt höjer kvaliteten och effektiviteten i verksamheterna.

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Ledningssystemet för socialtjänsten utvecklas och dokumenteras med kartlagda processer och arbetssätt	2020-01-01	2020-04-30
Processen för funktionsnedsättning och socialpsykiatri utvecklas vidare med rutiner, mallar etc.	2020-01-01	2020-04-30
Processen för äldreomsorg - hemtjänst utvecklas vidare med rutiner, mallar etc.	2020-01-01	2020-04-30

Nämndmål:

3.2.4 Förvaltningens lokalanvändning är kostnadseffektiv

Beskrivning

Hyror utgör en stor del av förvaltningens utgifter och därför ska inga lokaler stå tomma, tomma lokaler i stadsdelsområdet skapar även en känsla av otrygghet. I syfte att säkerställa ett optimalt nyttjande av förvaltningens lokaler går lokalbeståndet igenom regelbundet för att bevaka och vidta åtgärder utifrån uppsägningstider, flytt eller avveckling/utveckling av verksamhet. I de fall förvaltningen får tomma lokaler under pågående hyresavtal undersöks alltid möjligheten att överlåta lokalen till annan verksamhet.

Då prognoserna visar att antalet förskolebarn är något vikande de närmaste åren görs en genomgång av förvaltningens förskolor för att optimera antalet förskolor, inte minst då nya förskolor är under byggnation. I genomgången ingår även att se över det långsiktiga upprustningsbehovet.

En översyn av förvaltningens lokaler för äldreomsorg görs under året gällande såväl volym som verksamhetsinriktning. Förvaltningen inväntar den kommande äldreboendeplanen för att kunna anpassa planeringen av förvaltningens lokaler.

Samlokalisering av verksamheter inom förvaltningen sker under det kommande verksamhetsåret och genom det avvecklas vissa förhyrda lokaler, vilket ger lägre totala hyreskostnader. En översyn görs av hur lokalerna för fritidsgårdsverksamheten ska kunna användas av fler aktörer, bland annat utreds en riktad ungdomsverksamhet i Åkermymntans fritidsgård tillsammans med Kulturförvaltningen.

Förväntat resultat

Förvaltningens lokalbestånd motsvarar verksamhetens volym.
Samlokalisering av verksamhet ökar.

Nämndmål:

3.2.5 Förvaltningen är en attraktiv samverkanspart

Beskrivning

Stockholm är en växande stad där vikten av att göra rätt saker resurseffektivt ökar. Många av de utmaningar staden står inför kräver samverkan såväl inom staden som med externa aktörer. Exempel på områden där samverkan är avgörande är integration, skola och socialtjänst, säkerhets- och trygghetsarbetet, stadsplaneringsfrågor och förbyggande arbete för såväl unga som gamla. Samverkansvinster kan även uppnås i innovations- och digitaliseringsfrågor.

Förvaltningen bjuder både själv in till samverkan samt deltar i samverkansprojekt som initieras av andra parter. En bedömning görs alltid om uppdraget bidrar till stadens målsättningar. För att samverkan ska fungera krävs bland annat en tydlig struktur för frågan, en metodik för hur uppdraget ska genomföras samt en gemensam målbild för vad som ska uppnås. I samverkan är det också viktigt att bygga tillit mellan deltagande parter samt att

Samverkan leder till samhandling. Förvaltningen bidrar genom sitt kunnande och agerande till att samverkan blir professionell och resultatinriktad.

Förverkligandet av Agenda 2030 kräver också samverkan för att skapa och synliggöra samverkansvinster. Läs mer om Agenda 2030 under Särskilda redovisningar.

Förväntat resultat

Förvaltningen samverkar inom Stockholms stad samt med externa aktörer i viktiga gemensamma utmaningar.

Nämndmål:

3.2.6 Upphandlingar, inköp och avtalshantering sker systematiskt och effektivt

Beskrivning

Upphandlingskompetensen stärks och förvaltningsgemensamma rutiner och riktlinjer implementeras. Arbetet fortsätter med att systematisera avtalsförteckningar på förvaltningsnivå.

Strukturerade och kontinuerliga avtalsuppföljningar säkerställs i alla berörda verksamheter. För ökad avtalstrohet och korrekt genomförda inköp av varor och tjänster avropar verksamheterna i första hand från avtal som upphandlats. För detta används stadens system för e-handel för inköp från anslutna leverantörer.

Förväntat resultat

Upphandlingar sker effektivt och korrekt. Avtalstroheten ökar genom inköp i stadens system för e-handel.

Indikator	Årsmål	KF:s årsmål	Periodicitet
Andel elektroniska inköp	70 %		År

Aktivitet	Startdatum	Slutdatum
Alla enhetschefer får grundläggande utbildning om upphandling och inköp	2020-01-01	2020-04-30

Uppföljning av ekonomi

Nämndens ekonomiska förutsättningar

Kommunfullmäktiges förslag till driftsbudget för stadsdelsnämnden 2020 är netto 1 964,7 mnkr. Jämfört med ursprunglig budget 2019 innebär det en ökning med 38,8 mnkr (2,0 %), jämfört med justerad budget 2019 är det en ökning med 8,3 mnkr (0,4 %). Flera av nämndens verksamheter är budgeterade efter prestationer.

Kommunfullmäktige tilldelar ekonomiska medel till stadsdelsnämnderna enligt ett fördelningssystem, där resurserna i huvudsak fördelas efter stadsdelsområdenas socioekonomiska struktur och genom schablonersättning per prestation. Det innebär att

nämnden får resurser i relation till förväntat behov och inte utifrån faktiska kostnader. Nämnden kan därför behöva omfördela resurser mellan olika verksamheter utifrån de lokala förutsättningarna som råder.

Budgeten inom verksamhetsområden äldreomsorg, stöd och service till personer med funktionsnedsättning samt individ och familj går till myndighets-/beställarsidan som vid beslut om insatser köper beslutad insats av utförarna som kan vara antingen förvaltningens egna (interna) utförare alternativt andra förvaltningar samt privata (externa).

Det ekonomiska läget för budget 2020 förutsätter budgethållningsåtgärder inom verksamhetsområdena stöd- och service till personer med funktionsnedsättning och äldreomsorg för att nå en budget i balans. Budgethållningsåtgärderna ska kontinuerligt följas för att säkerställa väntad effekt.

Investeringsbudgeten för 2020 är 19,6 mnkr varav 2,9 mnkr är till maskiner och inventarier och 16,7 mnkr till stadsmiljöverksamhet.

Nedan följer en sammanställning av omfördelad budget 2020 per verksamhetsområde, justerad budget 2019 samt prognos för oktober 2019. Därefter en redovisning av budget per verksamhetsområde. Varje område inleds med en budgettabell för hela verksamhetsområdet. Därefter redovisas kort olika delverksamheter samt relevanta nyckeltal.

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Nämnd- och förvaltningsadministration	65,4	-5,7	59,7	61,4	52,1
varav medborgarservice	6,0	-5,3	0,7		
Individ- och familjeomsorg	296,9	-45,5	251,4	234,3	237,7
varav barn och ungdom	188,7	-29,3	159,4	146,2	149,9
varav vuxna	49,3	-8,6	40,7	36,6	40,2
varav socialpsykiatri	58,9	-7,6	51,3	51,5	47,6
Flyktingmottagande	20,5	-20,5	0,0	0,0	-2,9
Stadsmiljö, inkl avskrivningar & räntor	33,5	-0,2	33,3	31,7	31,7
Förskoleverksamhet	446,8	-25,1	421,7	421,9	413,6
Äldreomsorg	756,1	-134,3	621,8	635,9	641,1
Stöd- och service till personer med funktionsnedsättning	426,2	-32,6	393,6	383,3	398,3
Verksamhet för barn, kultur och fritid	28,9	-1,5	27,4	34,7	32,8
Arbetsmarknadsåtgärder	28,6	-7,2	21,4	23,1	22,4
Ekonomiskt bistånd	142,8	-8,4	134,4	130,1	129,6
varav handläggning	36,0	0,0	36,0		31,1
Övrig verksamhet	0,0	0,0	0,0	0,0	
Total drift	2 245,7	-281,0	1 964,7	1 956,4	1 956,4
varav omslutningsförändringar	222,1	-222,1	0,0		
	Utgifter	Inkomster	Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Stadsmiljöverksamhet	16,7	0,0	16,7	17,2	17,2

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Inventarier och maskiner	2,9	0,0	2,9	4,4	4,4
Klimat- och trygghetsinvesteringar	0,0	0,0	0,0	1,0	1,0
Totalt investeringar	19,6	0,0	19,6	22,6	22,6
* Justerad budget 2019					

Nämnd och förvaltningsadministration

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Nämnd	2,3	0,0	2,3		
Förvaltningsadministration	57,1	-0,4	56,7		
Summa Nämnd och förvaltningsadm	59,4	-0,4	59,0	61,4	58,1
Medborgarservice	6,0	-5,3	0,7		
Summa totalt inkl medborgarservice	65,4	-5,7	59,7		
varav omslutningsförändring	5,7	-5,7	0,0		

Nettobudgeten för nämnd- och förvaltningsadministration uppgår till 59,0 mnkr vilket motsvarar 3 % av den totala budgetramen, detta är oförändrat jämfört med föregående år. Verksamheten för medborgarservice tillkommer och finansieras till största delen via generalschablon.

Tilldelad budget innehåller inte några särskilda resurser för att täcka kostnader för nämnd, ledning och administrativt stöd. Det innebär att medel tas från respektive verksamhetsområde för att finansiera dessa verksamheter.

I nämnd- och förvaltningsadministration ingår kostnader för nämnd, registratur, direktör samt stödfunktioner till verksamheterna såsom IT, ekonomi, HR, lokal, reception, upphandling, kvalitetsfrågor, trygghets- och säkerhetsfrågor.

Individ och familjeomsorg

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Barn och ungdom	188,7	-29,3	159,4	146,2	149,9
Vuxen	49,3	-8,6	40,7	36,6	40,2
Socialpsykiatri	58,9	-7,6	51,3	51,5	47,6
Summa	296,9	-45,5	251,4	234,3	237,7
varav omslutningsförändring	41,4	-41,4	0,0		
*Justerad budget 2019					

Nettobudgeten för verksamhetsområdet Individ- och familjeomsorg får en förstärkt budget om totalt 251,4 mnkr vilket är en ökning med 17,1 mnkr (7 %) jämfört med 2019.

Barn och ungdom

Nettobudgeten för verksamhetsområdet barn- och ungdomsinsatser uppgår till 159,4 mnkr, vilket är en ökning med 13,2 mnkr (9 %) jämfört med 2019.

Nyckeltal - Antal helårsplatser	Planering 2020	Utfall Okt 2019	Snitt tom Okt 2019	Planering 2019
§ 12 Hem	2,0	2,0	4,2	3,4
HVB-hem	6,5	5,1	6,7	6,9
Stödboende	5,5	11,0	13,0	5,1
Jourhem	27,5	31,0	25,0	17,3
Skyddat boende	7,5	4,0	7,0	

Vuxen

Nettobudgeten för verksamhetsområdet vuxen uppgår till 40,7 mnkr vilket är en ökning med 4,1 mnkr jämfört med 2019. Inom verksamheten finns förutom myndighet/handläggning och köp av insatser verksamheterna Vistet och Café Gemenskap, träfflokaler för vuxna missbrukare.

Nyckeltal - Antal helårsplatser	Planering 2020	Utfall Okt 2019	Snitt tom Okt 2019	Planering 2019
Hem för vård och boende, HVB 1311	1,1	1,2	2,3	2,7
LVM och § 12-placeringar	0,7	1,9	0,9	0,7
Stödboende	45	23	20,1	20
Försöks- tränings- och jourlägenheter				
redovisas i T1, T2 och bokslut	140			140
Antal försökslgh som tagits över av klienter	20			

Socialpsykiatri

Nettobudgeten för verksamhetsområdet socialpsykiatri uppgår till 51,3 mnkr vilket är en minskning med 0,2 mnkr (-0,4 %) jämfört med 2019.

Nyckeltal - Antal helårsplatser	Planering 2020	Utfall Okt 2019	Snitt tom Okt 2019	Planering 2019
Gruppboende	29	27,0	28,3	29
HVB	9	7,0	7,8	9,0
Stödboende	18	18	18	18
Boendestöd 1 - 7 timmar	77	122	118	112
Boendestöd 8 -18 timmar	418	394	472	408
Boendestöd 19 - timmar	534	527	483	530

Flyktningmottagande

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Ensamkommande flyktningbarn	20,5	-20,5	0,0	0,0	-2,9
Summa	20,5	-20,5	0,0	0,0	-2,9
<i>varav omslutningsförändring</i>	<i>20,5</i>	<i>-20,5</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	
<i>*Justerad budget 2019</i>					

Nettobudgeten för ensamkommande barn uppgår till 20,5 mnkr. Placeringskostnaderna beräknas täckas av schablonersättningarna från Migrationsverket, kostnaderna för handläggning täcks av generalschablon.

Nyckeltal - Antal helårsplatser	Planering 2020	Utfall Okt 2019	Snitt tom Okt 2019	Planering 2019
Ensamkommande flyktingbarn	52	66	82	101

Stadsmiljö inklusive avskrivningar och räntor

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Administration	2,7	0,0	2,7		
Parkentreprenad enligt betalplan	12,4	0,0	12,4		
Strandbad enligt betalplan	1,4	0,0	1,4		
Parkunderhåll och strand övrigt	2,8	0,0	2,8		
Koloniträdgårdar	0,0	-0,2	-0,2		
Avskrivningar och internränta	14,2	0,0	14,2		
Summa	33,5	-0,2	33,3	31,7	31,7
<i>varav omslutningsförändring</i>	<i>0,2</i>	<i>-0,2</i>	<i>0,0</i>		
<i>*Justerad budget 2019</i>					

Nettobudgeten för stadsmiljöverksamhet inklusive avskrivningar och internränta uppgår till 33,3 mnkr, vilket är en ökning med 1,6 mnkr (5 %) jämfört med justerad budget 2019.

Ökningen avser ökade kostnader för avskrivning. Budgeten ska finansiera kostnader för skötsel och underhåll, vinterväghållning samt renhållning av parker, naturområden, strandbad, koloniområden, parkvägar och naturreservat. En stor del av budgeten går till att betala fasta kostnader enligt avtal med entreprenören, vilket innebär att extra kostnadsmedvetenhet och restriktivitet avseende beställningar av tilläggsarbeten är nödvändigt för att upprätthålla budgetbalans.

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om 2,0 mnkr från centrala medelreserven för naturvårdsskötsel av Kyrkhamn samt Grimsta naturreservat. Se vidare under rubriken budgetjustering.

Förskoleverksamhet

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Förskolepeng till enheterna	307,5	0,0	307,5		
Barnomsorgsavgifter		-25,1	-25,1		
Barn i behov av särskilt stöd	70,7	0,0	70,7		
Lokalhyror, drift och underhåll	50,9	0,0	50,9		
Introduktion förskola och öppen förskola	2,1	0,0	2,1		
Övrigt	15,6	0,0	15,6		
Summa	446,8	-25,1	421,7	421,9	419,6
<i>varav omslutningsförändring</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>	<i>0,0</i>		

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
*Justerad budget 2019					

Nettobudgeten för förskoleverksamheten uppgår till 421,7 mnkr, vilket är en minskning mot justerad budget om 0,2 mnkr. Budgeten baseras på antalet inskrivna barn vid avläsningen 31 mars 2019. Slutlig justering av budget 2020 kommer att göras utifrån månadsvisa prestationsavläsningar och regleras i december 2020.

Förskoleschablonen har höjts med 0,9 % jämfört med 2019. Pengen per barn i förskola utgår med 82,0 % av schablonen vilket är oförändrat jämfört med föregående år. Förskolepengen ska som tidigare finansiera alla kostnader förutom lokalkostnader, förvaltnings- och verksamhetsövergripande administration, medel för barn i behov av särskilt stöd samt socioekonomiskt tilläggsbelopp. I budgeten för förskola är medel avsatta till barn i behov av särskilt stöd. Förvaltningen fortsätter med olika satsningar med att höja specialkompetensen för att möta barn med särskilda behov.

Förvaltningen föreslår att nämnden ansöker om 0,5 mnkr för giftfri förskola samt medel om 2,3 mnkr för att kunna fortsätta utveckla och bedriva introduktionsförskola. Se mer under rubriken Budgetjusteringar.

Nyckeltal - Antal inskrivna barn	Planering 2020	Utfall Okt 2019	Snitt tom Okt 2019	Planering 2019
1-3 år fsk	972	1 302	1064	951
4-5 år fsk	1658	1 117	1 465	1638
Allmän fsk	3	3	4	13
Totalt	2633	2 422	2 533	2602

Pengbelopp kr per barn och år			
Förskolebarn	1-3 år	129 993	1-3 år Födda 2017 eller senare
Förskolebarn	4-5 år	109 125	4-5 år Födda 2016 eller tidigare
Allmän förskola		51 864	

Äldreomsorg

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Ledning, biståndsenheten & gemens.adm.	35,9	-10,0	25,9		
Hyror	33,1	-19,7	13,4		
Insatser i ord boende och servicehus	237,4	-13,8	223,6		
Vård- och omsorgsboende	361,5	-22,5	339,0		
Dagverksamhet	7,3	0,0	7,3		
Insatser övriga	11,8	0,0	11,8		
Utförare	69,1	-68,3	0,8		
Summa	756,1	-134,3	621,8	635,9	642,6

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
varav omslutningsförändring	114,4	-114,4	0,0		
*Justerad budget 2019					

Nettobudgeten för verksamhetsområdet äldreomsorg uppgår till 621,8 mnkr vilket är en minskning med 14,1 (-2,2 %) jämfört med justerad budget för 2019. I budgeten ingår budgethållningsåtgärder samt en väntad minskning av kostnaderna med hänsyn till befolkningsutvecklingen. Enligt Swecos befolkningsprognos förväntas antalet äldre över 85 år minska samtidigt som antalet yngre äldre väntas öka, varför antalet vård- och omsorgsplatser väntas minska. Budgethållningsåtgärderna består bland annat av att fortsätta att intensivifiera individuppföljningen för att säkerställa att rätt insats beviljas till rätt person och att antal utförda hemtjänsttimmar stämmer med antal beviljade timmar.

Priserna är uppräknade med 2,7 % för vård- och omsorgsboenden och med 2,5% för hemtjänst och dagverksamhet enligt beslut i kommunfullmäktige.

Förvaltningen föreslår nämnden att ansöka om 5,4 mnkr för aktivitetscenter och 3,0 mnkr för tryggt mottagande i hemmet. Se mer under rubriken Budgetjusteringar.

Nyckeltal - Antal personer/timmar	Planering 2020	Utfall Okt 2019	Snitt tom Okt 2019	Planering 2019
Hemtjänst (antal beställda dagtimmar)	38 440	41 837	40 919	44 700
Hemtjänst (antal utförda dagtimmar)	34 600	37 793	36 726	39 300
Hemtjänst (antal personer)	1 200	1 197	1 201	1 200
Servicehus (antal timmar)	4 500	4 562	4 760	5 050
Servicehus (antal personer)	88	89	94	94
Vård- och omsorgsboende (antal helårsplatser)	451	473	476	462

Stöd och service till personer med funktionsnedsättning

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Ledning, biståndsenheten & gemens.adm.	21,7	-8,2	13,5		
Hyror	12,5	-7,9	4,6		
Övrigt	0,0	-0,5	-0,5		
Insatser i ord boende	22,2	-0,4	21,8		
Pers.ass LSS	11,8	-0,5	11,3		
Heldygnsomsorg SoL	19,7	0,0	19,7		
Insatser övriga	0,7	0,0	0,7		
Resor	21,3	0,0	21,3		
Prestationsbaserade insatser inkl LASS	316,3	-15,1	301,2		
Summa	426,2	-32,6	393,6	383,3	398,3
varav omslutningsförändring	29,7	-29,7	0,0		
*Justerad budget 2019					

Nettobudgeten för verksamhetsområdet stöd och service till personer med funktionsnedsättning uppgår till 393,6 mnkr vilket är en ökning med 10,3 mnkr (3 %) jämfört med justerad budget för 2019, ökningen hänförs till största delen till prestationsförändringar.

Den tilldelade budgetramen består primärt av en preliminär tilldelning av schablonersättningar för nivåbestämda LSS-beslut samt ett fast anslag (69,6 mnkr). Den slutliga tilldelningen av schablonersättningar kommer att fastställas under hösten 2020 baserat på antal aktuella insatser och nivåer i slutet av augusti.

I budget ingår budgethållningsåtgärder främst i form av en översyn av användandet av fasta anslaget samt av omförhandlingar av placeringar utanför ramavtalet (LOV). Förvaltningen har ca 77 insatser som är placerade utanför ramavtalet till ett pris som överstiger LOV-priset. Med utgångspunkt från detta kommer förvaltningen därför att tillfälligt tillsätta en resurs som ska arbeta med att minska kostnaderna för dessa placeringar.

Nyckeltal - Antal personer/timmar	Planering 2020	Utfall Okt 2019	Snitt tom Okt 2019	Planering 2019
Hemtjänst (antal beställda dagtimmar)	2 900	2 863	3 001	3 200
Hemtjänst (antal utförda dagtimmar)	2 500	2 508	2 506	2 750
Hemtjänst personer	120	116	123	150
Personlig assistans LSS timmar	2 700	2 507	2 417	2 900
Barn- och vuxenboende, SoL (antal personer)	18	19	21	21
Barn- och vuxenboende LSS (antal personer)	146	146	145	139
Daglig verksamhet LSS (antal personer)	322	317	313	294

Verksamhet för barn, kultur och fritid

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Ledning, stab & gemens.adm.	2,8	0	2,8		
Fritidsverksamhet	9,1	0,0	9,1		
Fältverksamhet	4,4	0,0	4,4		
Parklekar	8,0	-0,3	7,7		
Kulturverksamhet	0,1	0,0	0,1		
Föreningsbidrag mm	0,5	0,0	0,5		
Kollo	4,0	-1,2	2,8		
Summa	28,9	-1,5	27,4	34,7	32,8
<i>varav omslutningsförändring</i>	<i>1,5</i>	<i>-1,5</i>	<i>0,0</i>		
<i>*Justerad budget 2019</i>					

Nettobudgeten för verksamhetsområdet barn, kultur- och fritidsverksamhet uppgår till 27,4 mnkr, vilket är en minskning med 7,3 mnkr jämfört med 2019. Minskningen beror till viss del på minskade medel men även på att kostnaderna för medborgarservice omfördelas till övergripande verksamhet. Budgeten om 27,4 mnkr avser framförallt fritidsverksamhet, parklekar, fältverksamhet, kultur - och föreningsverksamhet samt kollo.

Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Ekonomiskt bistånd	142,8	-8,4	134,4	130,1	129,6
<i>varav handläggning</i>	36,0	0,0	36,0	31,1	31,1
Arbetsmarknadsåtgärder	28,6	-7,2	21,4	23,1	22,8
Summa	171,4	-15,6	155,8	146,2	137,7
<i>varav omslutningsförändring</i>	8,7	-8,7	0,0		
*Justerad budget 2019					

Ekonomiskt bistånd

Nettobudgeten för ekonomiskt bistånd 2020 uppgår till 134,4 mnkr inklusive kostnader för handläggning, vilket är en ökning med 4,3 mnkr (3 %) jämfört med 2019. Totalt för staden bedöms utbetalt försörjningsstöd bli högre med hänsyn till ett ökat inflöde av antalet nyanlända som avslutar sin etableringsperiod samt en ökning av medelbidraget.

Förvaltningens budgetnivå baseras på i genomsnitt 910 bidragshushåll per månad. Detta kan jämföras med oktober 2019 då antalet bidragshushåll var 924.

Nyckeltal - Ekonomiskt bistånd	Planering 2020	Utfall Okt 2019	Snitt tom Okt 2019	Planering 2019
Antal hushåll	910	924	950	900
Kostnad (tkr/mån)	9 300	8 220	9 022	8 486

Arbetsmarknadsåtgärder

Nettobudgeten uppgår totalt till 21,4 mnkr vilket är en minskning med 1,7 mnkr (-7 %) jämfört med 2019. Förvaltningens åtgärder inom arbetsmarknad är OSA, feriearbetare och Stockholmsjobb.

Nyckeltal - Antal helårsplatser	Planering 2020	Utfall Okt 2019	Snitt tom Okt 2019	Planering 2019
OSA (helårsanställning)	20	17	19	20
Visstidsanställningar/Stockholmsjobb (helårsanställning)	20	14	20	20
Feriearbeten Tkr			-	12 200
Feriearbeten antal			-	1 000

Investeringar

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Stadsmiljöverksamhet	16,7		16,7	17,2	17,2
Inventarier och maskiner	2,9		2,9	4,4	4,4
Klimatinvesteringar & trygghetsinvesteringar			0,0	1,0	1,0

Budget 2020 (mnkr)	Kostnader	Intäkter	VP 2020 Netto	VP 2019* Netto	Prognos Okt 2019
Summa	19,6	0,0	19,6	22,6	22,6

En investering är, enligt stadens anvisningar, en anskaffning av en anläggningstillgång med ett värde över ett basbelopp och ett bestående värde i tre år eller mera. Driftbudgeten belastas sedan, i sedvanlig ordning som vid alla investeringar, med kapitalkostnader under anläggningstillgångens beräknade livslängd.

Stadsmiljöinvesteringar

Nämnden har tilldelats 16,7 mnkr för stadsmiljöinvesteringar. Specifikation av investeringar framgår av blankett i bilaga.

Maskiner och inventarier

Förvaltningen har tilldelats en budget för investeringar av maskiner och inventarier om 2,9 mnkr.

Försäljningar av anläggningstillgångar

Inte aktuellt.

Resultatenheter

I samband med verksamhetsplanen ska nämnden ange vilka enheter som ska vara resultatenheter. Resultatenheter ska föra över hela sitt resultat, både över- och underskott, till följande år som uppkommer till följd av enhetens eget handlande, med maximalt 5 procent av enhetens bruttobudget för året. Resultatenheterna får ha ett överskott om maximalt 10 procent av enhetens bruttobudget. En förutsättning är att resultatenheten uppfyllt sina åtaganden.

Hässelby Vällingby stadsdelsnämnd anmäler följande resultatenheter 2020.

Förskoleverksamhet

- 301 Grimsta förskolor
- 302 Vällingby förskolor
- 303 Räcksta förskolor
- 304 Nälsta-Vinsta förskolor
- 306 Björnboda-Sörgården förskolor
- 309 Maltesholm-Smedshagen förskolor
- 310 Loviselund förskolor
- 311 Hässelby Gård förskolor
- 312 Trollboda-Smedshagen förskolor
- 314 Hässelby Norra förskolor

Äldreomsorg

- 558 Skolörtens servicehus

Verksamhetsprojekt (driftprojekt)

Inte aktuellt.

Budgetjusteringar

Drift

Budgetjusteringar drift	Mnkr
Ökade kostnader för giftfri miljö	0,5
Introduktionsförskola	2,3
Aktivitetscenter seniorboenden	5,4
Tryggt mottagande i hemmet	3,0
Naturresevat	2,0
Summa	13,2

Förvaltningen föreslår nämnden att begära budgetjusteringar om totalt 13,0 mnkr enligt ovan tabell. Nedan följer en kort beskrivning av respektive budgetjustering.

Medel för åtgärder för giftfri förskola 0,5 mnkr

Medel för kemikaliesmart förskola/målet om giftfri miljö 0,5 mnkr. Medlen ska användas för viss komplettering av åtgärderna enligt nivå 2 inom förskolan samt genomförande av nivå 2 inom introduktions-/öppna förskolan. Åtgärder enligt nivå 2 innefattar bland annat utbyte av gamla lekkuddar och möbler stoppade med skumgummi, utbyte av vilmadrasser och skötbäddar av PVC, utbyte av köksartiklar med non-stick-beläggning samt utbyte av gammal köksutrustning av plast mot glas porslin, rostfritt stål eller trä.

Introduktionsförskola 2,3 mnkr

I enlighet med budget för 2020 fortsätter stadens satsning på introduktionsförskola. Inom stadsdelsförvaltningen finns sedan 2018 en introduktionsförskola och förvaltningen anser att det finns ett stort behov av att fortsätta att bedriva och utveckla verksamheten. Medel om 2,3 mnkr begärs för att fortsätta verksamheten med introduktionsförskola.

Att ovanstående verksamhet kan fortsätta under 2020 bygger på att söka medel avsedda för introduktionsförskola beviljas.

Aktivitetscenter 5,4 mnkr

I enlighet med budget för 2020 fortsätter stadens satsning på seniorboende med aktivitetscenter.

I stadsdelen finns sedan 2017 tre aktivitetscenter i anslutning till seniorboende eller liknande. Aktivitetscentrets huvudsakliga uppgift är att ordna aktiviteter och främja social gemenskap, motverka otrygghet samt bidra till fysisk aktivitet för de boende i seniorboendet och äldre i närområdet.

Medel begärs för personalkostnader, lokalkostnader och kostnader för aktiviteter med mera för förvaltningens tre aktivitetscentra om 5,4 mnkr.

Tryggt mottagande i hemmet 3,0 mnkr

Förvaltningen har under hösten 2019 börjat arbeta enligt modellen Tryggt mottagande i hemmet för att säkerställa en trygg hemgång från slutenvård eller korttidsboende. Förvaltningen uppskattar kostnaden för detta till 3,0 mnkr. I kostnaden ingår personalkostnader inklusive arbetsledning, lokalkostnader, tele- och it-kostnader med mera.

Medel för skötsel av naturreservat 2,0 mnkr

Medel för naturvårdsskötsel av Kyrkhamn samt Grimsta naturreservat om 2,0 mnkr (se kommentar under nämndens ekonomiska förutsättningar).

- Slyröjning och slåtter av ängsytor
- Vassröjning för att skapa mer varierad biotop
- Förstärkning av entréerna till naturreservatet
- Friställa värdefulla ädellövträd

Investeringar

Budgetjusteringar investeringar	Mnkr
Trygghetsskapande åtgärder utomhusgym Maltesholmsbadet	0,8
Trygghetsskapande åtgärder utomhusgym parkleken Gulsippan	0,9
Trygghetsskapande åtgärder vid Adalens plaskdamm	0,2
Summa	1,9

Trygghetsskapande åtgärder avseende anläggning av utomhusgym vid Maltesholmsbadet 0,8 mnkr.

I stadens centrala medelreserv för 2020 finns medel avsatta för trygghetssatsningar. Åtgärderna ska avse fysiska investeringar på mark, anläggning eller fastighet, kunna genomföras under 2020, samt utgå ifrån en lokal behovsanalys av tryggheten.

Förvaltningen föreslår nämnden att begära budgetjustering om 0,8 mnkr för trygghetsskapande åtgärder i form av anläggning av utomhusgym vid Maltesholmsbadet, se bilaga.

Ovanstående åtgärder bygger på att söka medel avsedda för trygghetsskapande åtgärder beviljas.

Trygghetsskapande åtgärder avseende anläggning av utomhusgym inom parkleken Gulsippan 0,9 mnkr.

I stadens centrala medelreserv för 2020 finns medel avsatta för trygghetssatsningar. Åtgärderna ska avse fysiska investeringar på mark, anläggning eller fastighet, kunna genomföras under 2020, samt utgå ifrån en lokal behovsanalys av tryggheten.

Förvaltningen föreslår nämnden att begära budgetjustering om 0,9 mnkr för trygghetsskapande åtgärder i form av anläggning av utomhusgym inom parkleken Gulsippan, se bilaga.

Ovanstående åtgärder bygger på att söka medel avsedda för trygghetsskapande åtgärder beviljas.

Trygghetsskapande åtgärder avseende installation av rörelseaktiverad belysning samt

Ljudlarm vid Ådalens plaskdamm 0,2 mnkr.

I stadens centrala medelreserv för 2020 finns medel avsatta för trygghetsåtgärder. Åtgärderna ska avse fysiska investeringar på mark, anläggning eller fastighet, kunna genomföras under 2020, samt utgå ifrån en lokal behovsanalys av tryggheten.

Förvaltningen föreslår nämnden att begära budgetjustering om 0,2 mnkr för trygghetsåtgärder avseende installation av rörelseaktiverad belysning samt ljudlarm vid Ådalens plaskdamm, se bilaga.

Ovanstående åtgärder bygger på att söka medel avsedda för trygghetsåtgärder beviljas.

Omslutningsförändringar

I kommunfullmäktiges budget har endast kostnader och intäkter för nämndens egen verksamhet tilldelats. Vid försäljning av verksamhet till andra stadsdelar och kommuner ökar nämnden sin omslutning på kostnads- och intäktssidan. Dessutom återsöker nämnden ersättning för kostnader avseende ensamkommande flyktingbarn samt genomtilldelning av externa projektmedel. Detta är inte beaktat i kommunfullmäktiges budgetram utan tas upp i verksamhetsplanen och redovisas till kommunstyrelsen. Nettot av omslutningsförändringarna är alltid noll. Nämndens kostnader och intäkter beräknas öka med 222,1 enligt tabell nedan.

Ökade kostnader/intäkter för (mnkr)	Kostnader	Intäkter	Netto
Nämnd- och förvaltningsadministration	5,7	-5,7	0,0
Individ- och familjeomsorg	41,4	-41,4	0,0
varav Barn och ungdom	27,1	-27,1	0,0
varav Vuxen	6,7	-6,7	0,0
varav Socialpsykiatri	7,6	-7,6	0,0
Flyktingmottagande	20,5	-20,5	0,0
Äldreomsorg	114,4	-114,4	0,0
Stöd och service till personer med funktionsnedsättning	29,7	-29,7	0,0
Stadsmiljöverksamhet	0,2	-0,2	0,0
Verksamhet för barn, kultur och fritid	1,5	-1,5	0,0
Ekonomiskt bistånd och arbetsmarknadsåtgärder	8,7	-8,7	0,0
Summa	222,1	-222,1	0,0

Medel för lokaländamål

Budgetjustering - medel för lokaländamål	Mnkr
Medel för avveckling av lokaler, tomgångshyror/förlorade hyresintäkter avseende avvecklingen av Skolörtens vård- och omsorgsboende	2,7
Summa	2,7

Nämnden ansöker om medel om 2,7 mnkr för avveckling av lokaler och tomgångshyror

avseende avvecklingen av Skolörtens vård- och omsorgsboende.

Övriga ekonomiska redovisningar

Särskilda redovisningar

Agenda 2030

FN fattade år 2015 beslut om Agenda 2030 med 17 globala mål för en hållbar utveckling. Agenda 2030 ska bidra till att utveckla stadens hållbarhetsarbete, bland annat genom att stimulera till samverkan, stärka synergier och överbrygga stuprör och organisatoriska gränser i stadens verksamheter. Stadens medarbetare behöver också arbeta tillsammans med stockholmarna, näringsliv, myndigheter, civilsamhälle, akademi samt övriga regionala, nationella och internationella aktörer.

I budget för 2020 har för varje mål en eller flera nämnder eller bolagsstyrelser utsetts som målsansvariga, se nedan. Målsansvarig nämnd och/eller bolagsstyrelse ska vara drivande för att staden ska uppnå hållbarhetsmålet och samverka brett med berörda verksamheter i staden. Uppföljningen samordnas av kommunstyrelsen.

Mål Agenda 2030 Ansvarig nämnd

1. Avskaffa fattigdom (arbetsmarknadsnämnden, socialnämnden)
2. Ingen hunger (äldrenämnden, utbildningsnämnden)
3. God hälsa och välbefinnande (idrottsnämnden, socialnämnden)
4. God utbildning för alla (arbetsmarknadsnämnden, utbildningsnämnden)
5. Jämställdhet (kommunstyrelsen)
6. Rent vatten och sanitet (Stockholm Vatten och Avlopp AB)
7. Hållbar energi för alla (kommunstyrelsen, miljö- och hälsoskyddsnämnden)
8. Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (kommunstyrelsen, arbetsmarknadsnämnden)
9. Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (kommunstyrelsen, trafiknämnden)
10. Minskad ojämlikhet (kommunstyrelsen)
11. Hållbara städer och samhällen (exploateringsnämnden, stadsbyggnadsnämnden)
12. Konsumtion och produktion (miljö- och hälsoskyddsnämnden)
13. Bekämpa klimatförändringarna (kommunstyrelsen)
14. Hav och marina resurser (Miljö- och hälsoskyddsnämnden)
15. Ekosystem och biologisk mångfald (exploateringsnämnden, miljö- och hälsoskyddsnämnden)
16. Fredliga och inkluderande samhällen (kommunstyrelsen)
17. Genomförande och globalt partnerskap (kommunstyrelsen)

Förvaltningens egna bidrag för att uppnå målen är inkluderat i verksamhetsplanen. Skrivningar med bärighet mot Agenda 2030 återfinns under samtliga 3 inriktningsmål. Exempelvis arbetet med försörjningsstöd och integration, förskolans arbete med att ge barnen en god grund för kontinuerlig utbildning, förvaltningens skötsel och planeringen av stadsmiljön, arbetet med att vara en seriös, kunnig arbetsgivare där medarbetare är medskapare, trygghets- och säkerhetsarbetet samt människors, unga som gamla, rätt till ett liv fritt från våld. Förvaltningen kommer förankra Agenda 2030 i organisationen under året. Dels för att göra Agendan känd men också för att organisationen ska se sitt bidrag till att målen uppnås. Förvaltningen fortsätter arbetet med att stärka jämställdhetsanalyser utifrån befintlig statistik i alla verksamheter.

Systematiskt kvalitetsarbete

Det systematiska kvalitetsarbetet är en viktig grundsten för att våra invånare ska få stöd, insatser och service av högsta möjliga kvalitet med befintliga resurser. Det skapar också tydlighet för medarbetarna och förutsättningar att utföra sitt arbete på ett effektivt och kvalitativt sätt. Förvaltningens systematiska kvalitetsarbete har sin utgångspunkt i fem delar, som i sin helhet motsvarar förvaltningens kvalitetsledningssystem på flera nivåer:

- Tydliga och förankrade planerings-, målstyrnings- och uppföljningsprocesser
- Genomarbetade väsentlighets- och riskanalyser och internkontrollplaner på flera nivåer i förvaltningen.
- Verksamhetsprocesser: arbetssätt, rutiner och hjälpmedel.
- Kvalitetsuppföljningar och egenkontroller

Även med ett väl fungerande kvalitetsledningssystem inkommer synpunkter och klagomål från invånare och avvikelser kan uppstå i processer och arbetssätt. Under 2020 läggs stort fokus på att skapa väl fungerande och kända arbetssätt och rutiner för hantering av detta. Särskilt prioriteras snabba svar av hög kvalitet till synpunkts-/klagomålslämnaren samt att avvikelser utreds och åtgärdas. Vad gäller avvikelser lägger förvaltningen stor vikt på att bakomliggande orsaker utreds och åtgärder vidtas så att avvikelserna inte upprepas.

Förvaltningens arbete med att stärka det aktiva medarbetarskapet samt genomlysningar och förbättringar av processer och arbetssätt främjar utveckling och införande av innovativa arbetssätt.

Planerings-, målstyrnings- och uppföljningsprocesser

Förvaltningen fortsätter arbetet med att utveckla och förbättra arbetet med verksamhetsplanering och rapportering. För att få bästa möjliga utväxling i verksamheterna och därmed kvalitet och effekter för invånarna i stadsdelsområdet är det centralt att planeringen har god förankring bland chefer och medarbetare. Under året stärks arbetet med att balansera planerings- och målstyrningsarbetet mellan den centrala styrningen från kommunfullmäktige, stadsdelsnämnd och förvaltningsledning å ena sidan och delaktigheten från medarbetare och mellanchefer å den andra.

Väsentlighets- och riskanalyser samt internkontrollplaner

Förvaltningens väsentlighets- och riskanalyser ska på bästa sätt spegla verksamhetsplanen med de oönskade händelser som inte får inträffa om målen ska uppfyllas. Internkontrollplanen ska tydligt beskriva vilka systematiska kontroller som kontinuerligt genomförs för att de

oönskade händelserna inte ska inträffa. Arbetet med att utveckla förståelsen för och arbetet med väsentlighets- och riskanalyser samt internkontrollplaner på alla nivåer i förvaltningen prioriteras under 2020.

Verksamhetsprocesser

För att uppnå hög kvalitet och effektivitet i verksamheterna och den service som levereras till invånare behöver verksamhetsprocesserna vara tydliga, förankrade, dokumenterade och kommunicerade. Detta innebär även att tydliggöra arbetssätten, rutiner, riktlinjer, hjälpmedel med mera. Under 2020 fortsätter processarbetet inom förvaltningen och fokus ligger på socialtjänstens samt äldreomsorgens verksamheter.

Kvalitetsuppföljningar och egenkontroller

För att säkerställa att stöd och insatser är av hög kvalitet och motsvarar behov och beställningar behöver systematiska kvalitetsuppföljningar på verksamhets- och insats-/individnivå göras kontinuerligt. För att säkerställa att fastställda processer, arbetssätt och rutiner efterlevs måste systematiska egenkontroller fastställas och genomföras. Arbetet med att fastställa och säkerställa genomförandet av systematiska egenkontroller i verksamhetsprocess utvecklas och stärks under året.

Övrigt